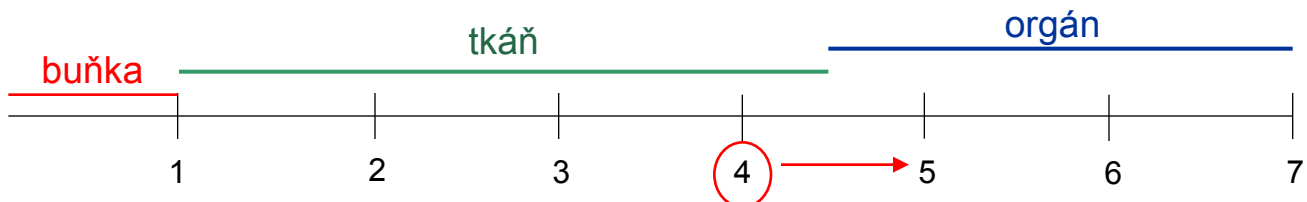
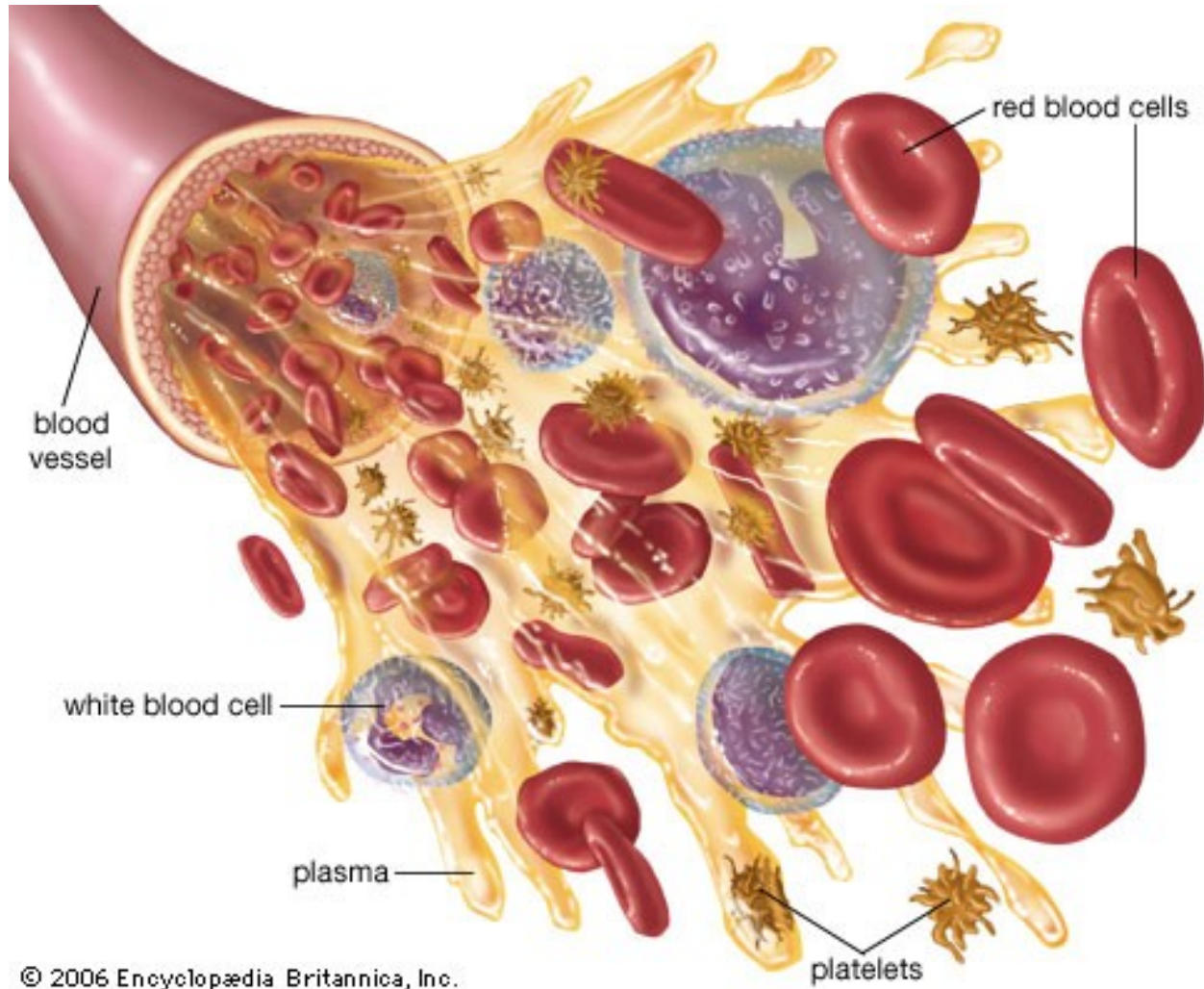

KREV

KREV (haema)

5 l muži, 4,5 l ženy

Krevní plazma – 90 % vody, 7- 8 % proteinů, ionty, lipidy, glukóza

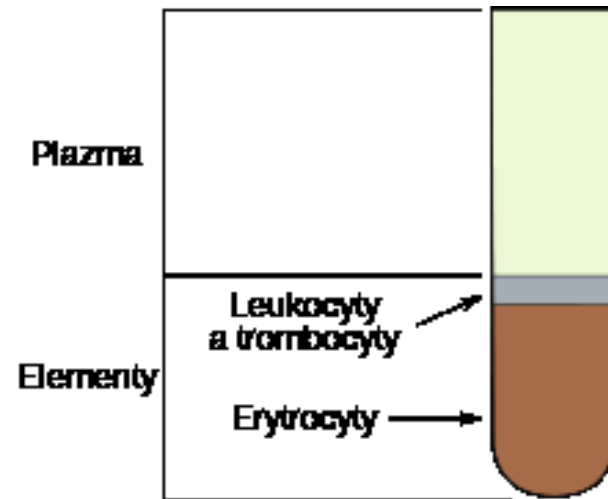
sérum = ?

Krevní tělíska – erytrocyty, trombocyty, leukocyty

Hematokrit - poměr objemu červených krvinek ku plné krvi

muži: 44 % ($\pm$ 5 %)

ženy: 39 % ($\pm$ 4 %)

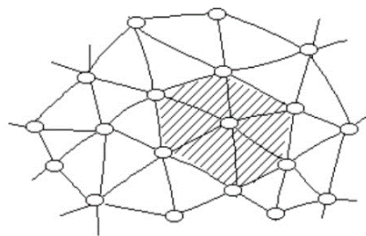
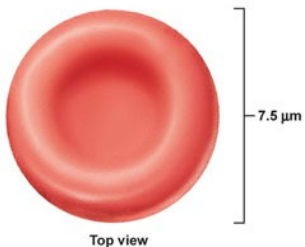
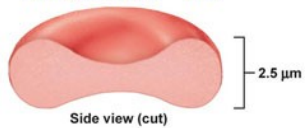

ERYTROCYTY

- 4 – 6 milionů/ μl
- tvar: bikonkávní terčík
- velikost: 7.4 μm (normocyt)
- struktura:
  - plasmalema
  - cytoplasma + hemoglobin
  - chybí jádro a buněčné organely
- Životnost: 120 dní
- funkce: transport O_2 a CO_2

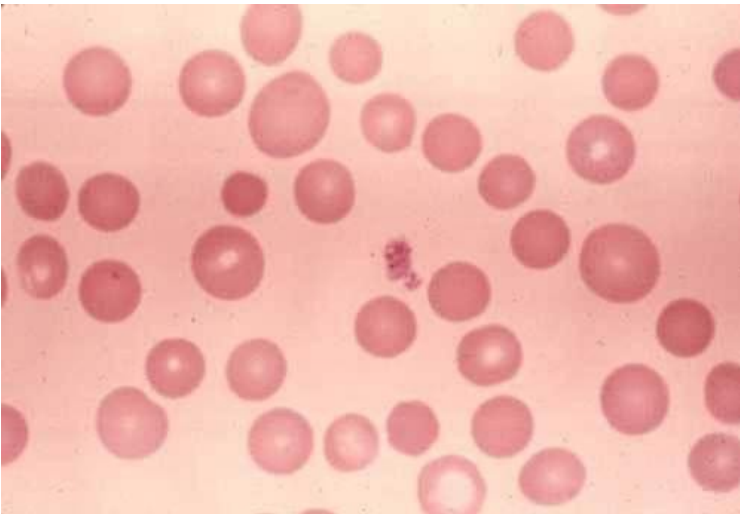
An Erythrocyte = RBC

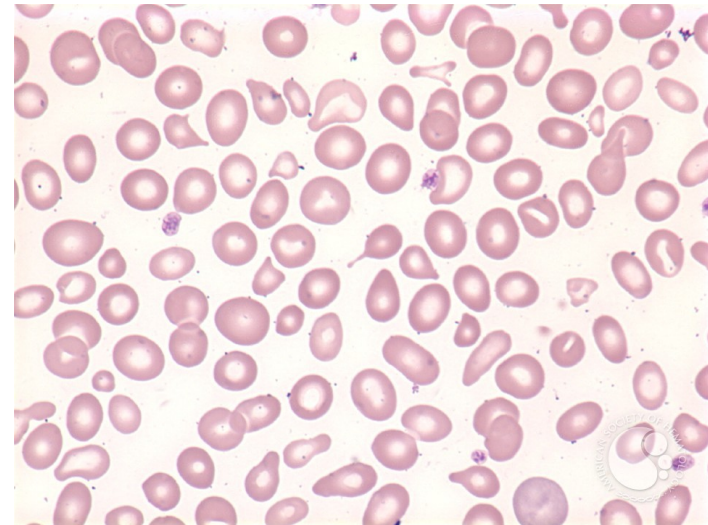
spektriny

- **polyglobulie, polycytémie, erytrocytóza** – zvýšený počet ery
- **erythrocytopenie** – snížený počet ery
- **anemie** – snížené množství hemoglobinu v krvi

- **anizocytóza** – erythrocyty různých velikostí
- **poikilocytóza** – erythrocyty různých tvarů

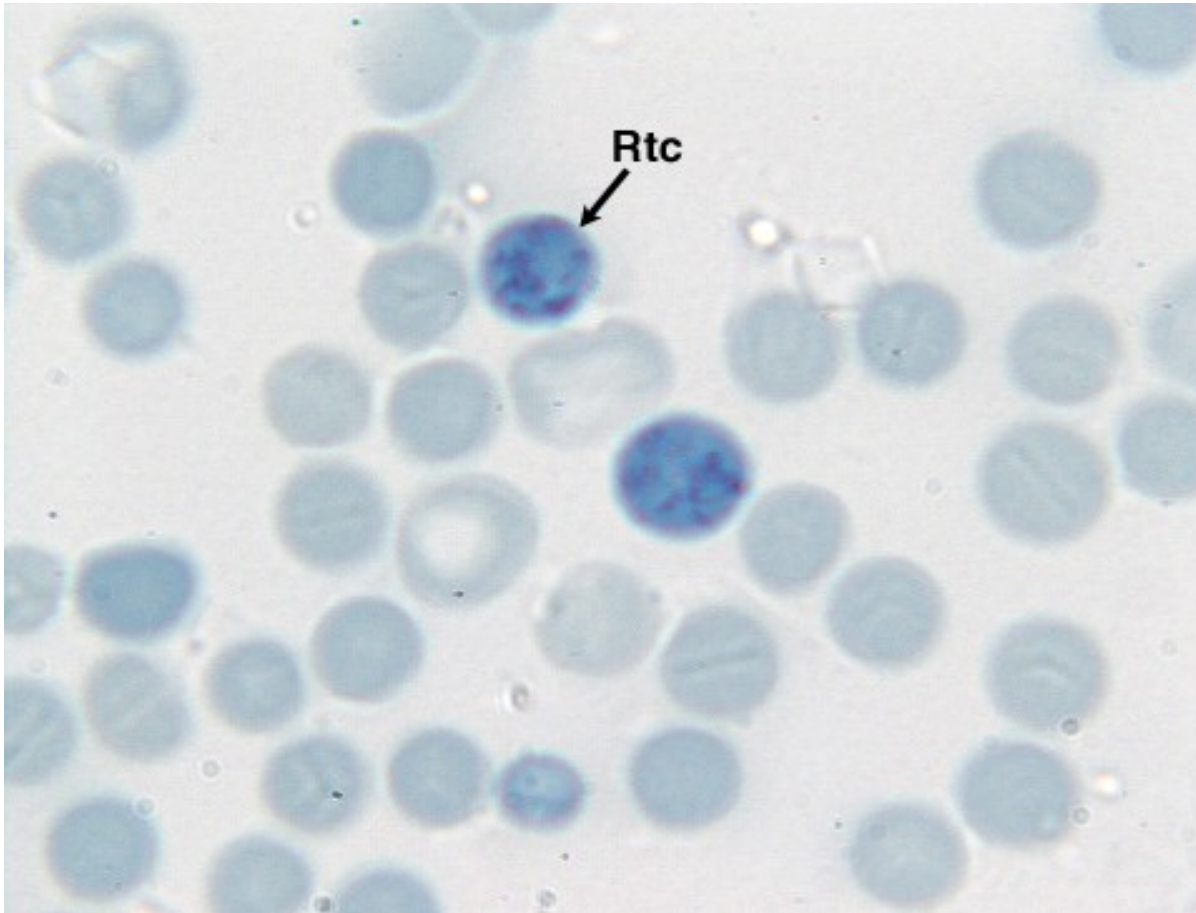
www.studyblue.com

imagebank.hematology.org

Retikulocyty

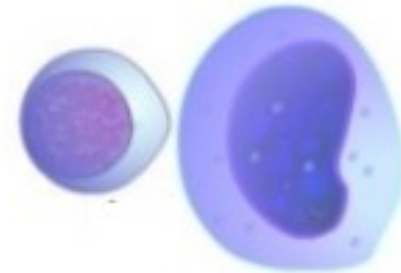
- Počet
- Stavba – substantia reticulofilamentosa

Znázornění brilantkresylovou modří

LEUKOCYTY

- Počet leukocytů u zdravého dospělého člověka je 4–9 tisíc / μ l krve
- Imunitní funkce
- **Granulocyty:**
polymorfonukleáry
acidofilní cytoplazma
specifická + azurofilní granula
- **Agranulocyty:**
mononukleáry
basofilní cytoplazma
jenom azurofilní granula

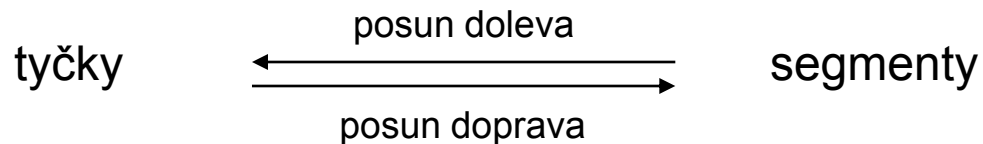

DBOK

↑ - cytóza

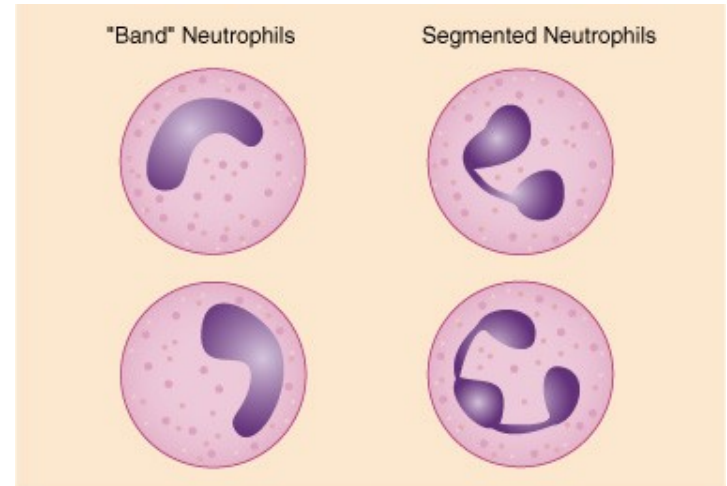
↓ - cytopenie

Neutrofily - tyčky	4 %	neutrofilní granulocytóza	neutrofilní granulocytopenie
- segmenty	67 %		
Eosinofily	3 %	eosinofilní granulocytóza	eosinofilní granulocytopenie
Basofily	1 %	basofilní granulocytóza	basofilní granulocytopenie
Lymfocyty	20 %	lymfocytóza	lymfocytopenie
Monocyty	5 %	monocytóza	monocytopenie
	$\Sigma = 100 \%$		

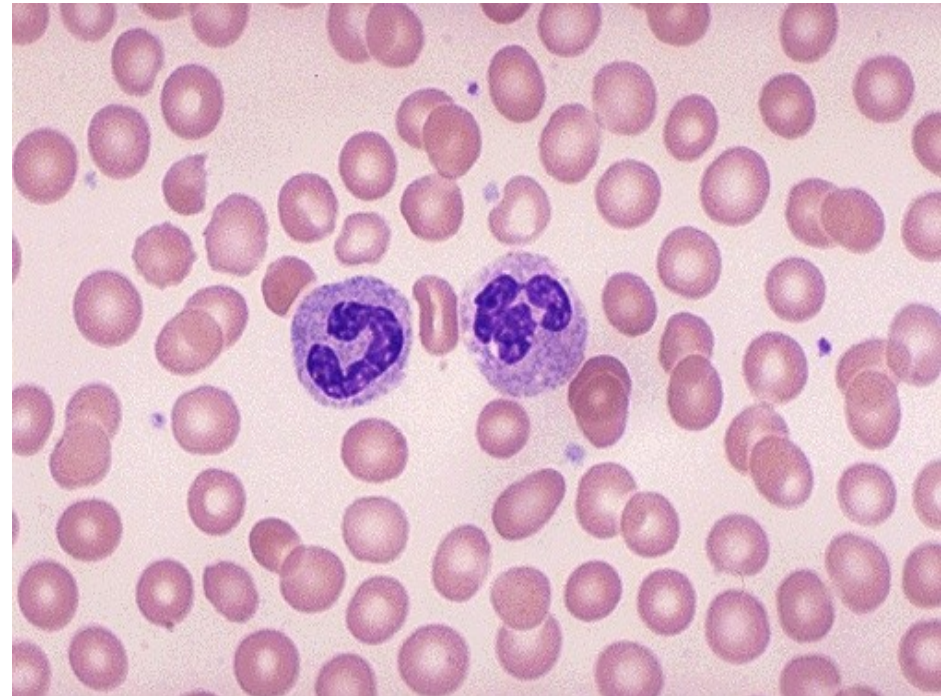
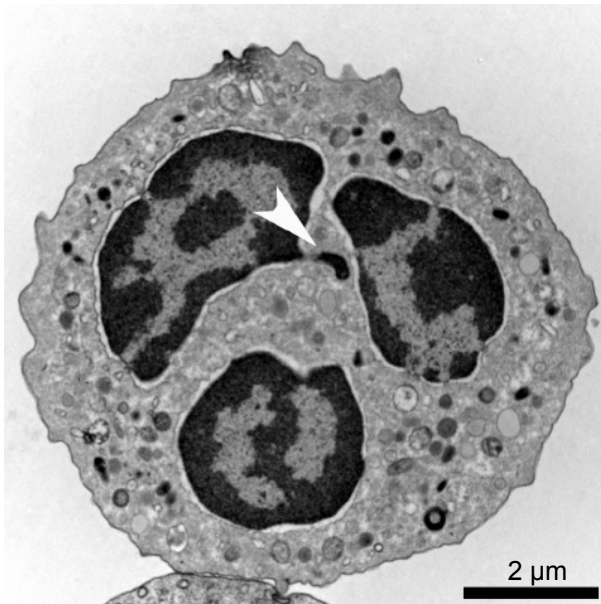

Neutrofilní granulocyty

- 71 % z DBOK
- $\varnothing$ 10 – 12 μm
- neutrofilní specifická granula
- tyčka (4 %) nebo segmenty (67 %)
- životnost: hodiny až dny
- funkce: **mikrofág**

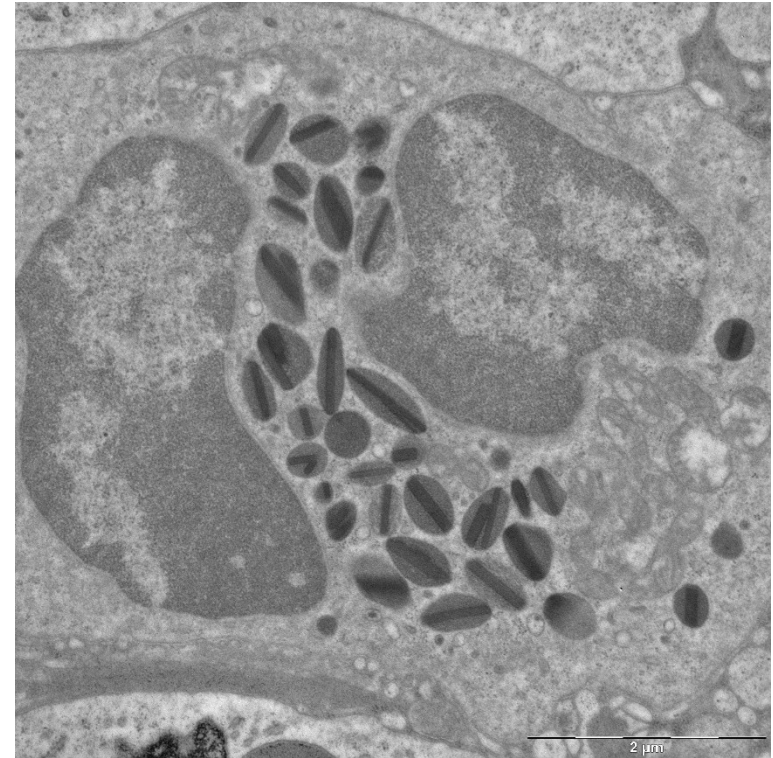
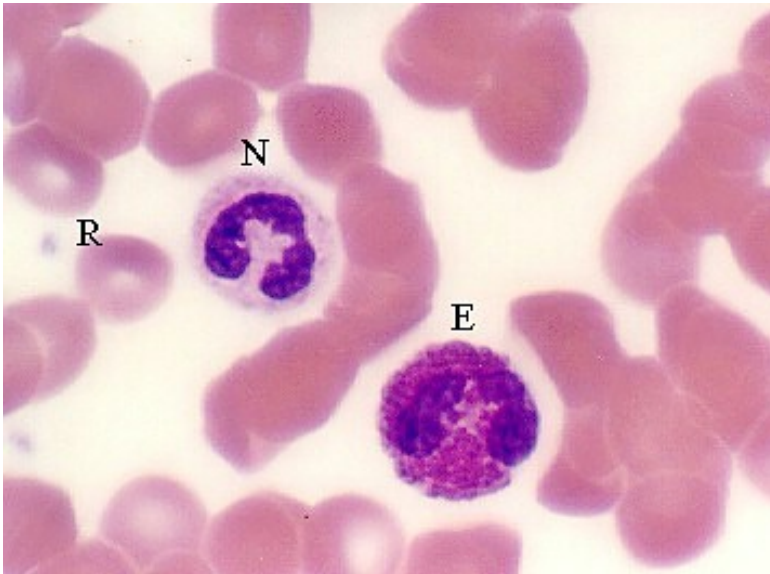
© 2004, 2000 Elsevier Inc. All rights reserved.

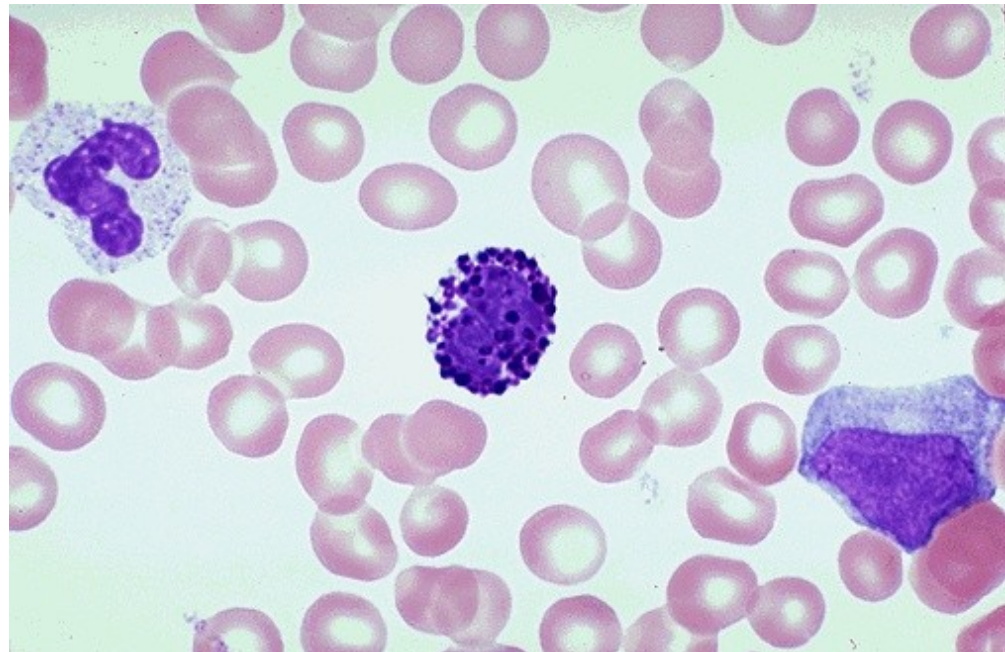
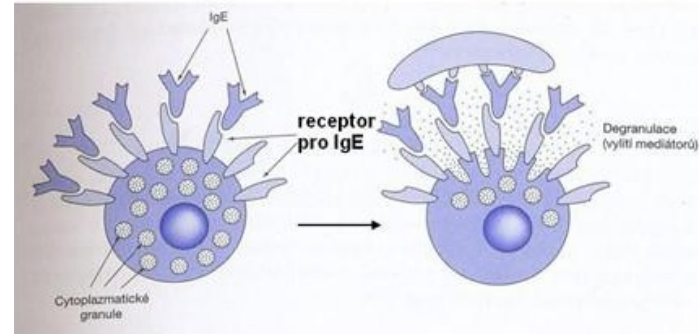
Eosinofilní granulocyty

- 1– 4 % z DBOK
- Ø 12 – 14 µm
- eosinofilní specifická granula
- dvoulaločné jádro
- funkce: fagocytóza komplexů **alergen**-protilátka, ochrana proti **parazitům** (granula s látkami, které je poškozují)

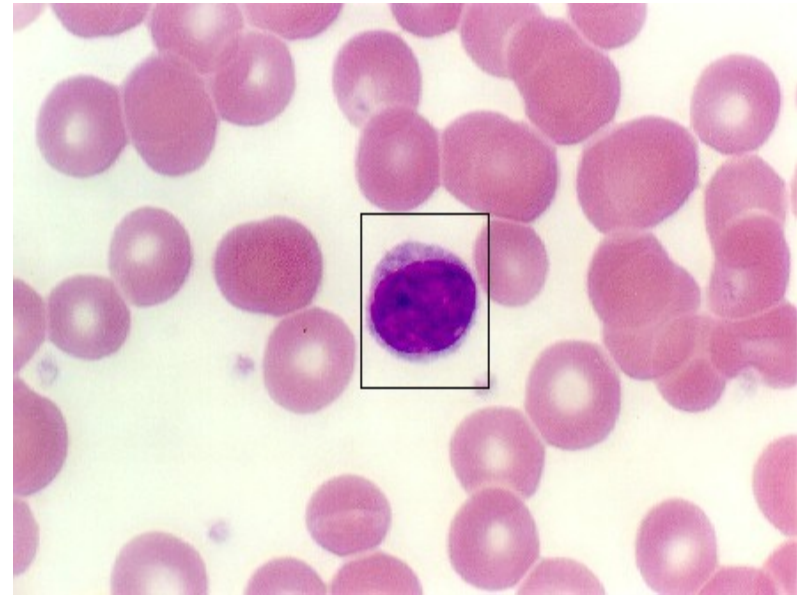
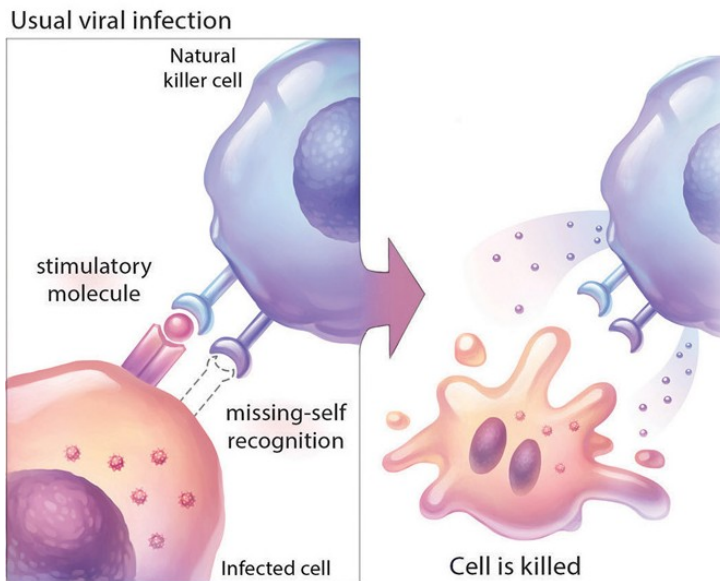
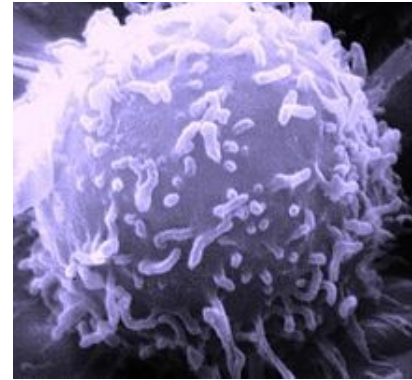
Bazofilní granulocyty

- do 1 % z DBOK
- Ø do 10 µm
- bazofilní specifická granula (heparin, histamin)
- jádro tvaru písmene S
- funkce: uvolňují mediátory zánětu (při alergiích)

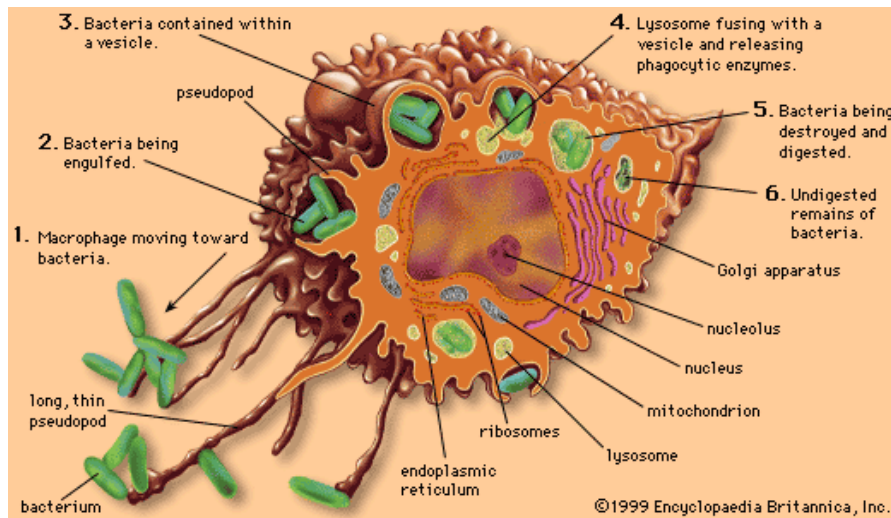
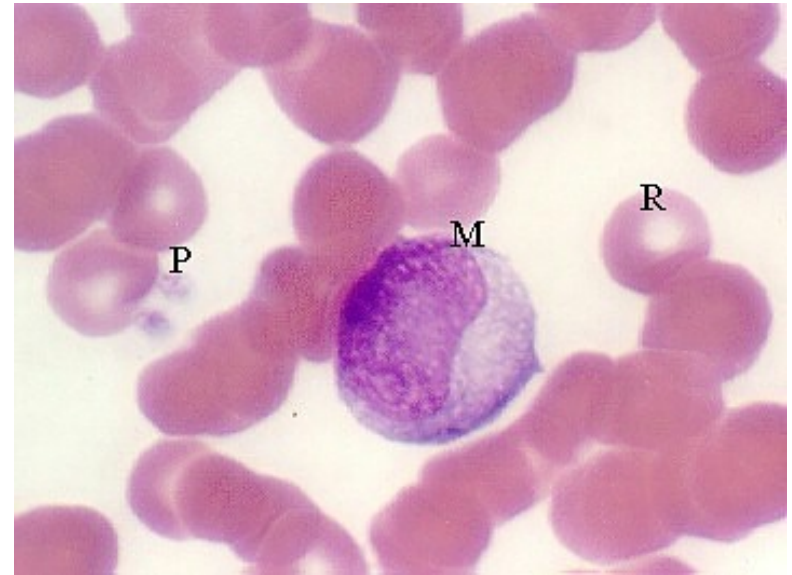
Lymfocyty

- **20 -25 %** z DBOK
- jádro – kulaté, hyperchromatické
- typy: **B, T a NK** buňky
- funkce: **látková a buněčná imunita**

Monocyty

- 5 % z DBOK
- velikost: $\varnothing$ 15 – 20 μm
- ledvinovité v excentrické pozici
- funkce : **prezentace antigenů, makrofág**

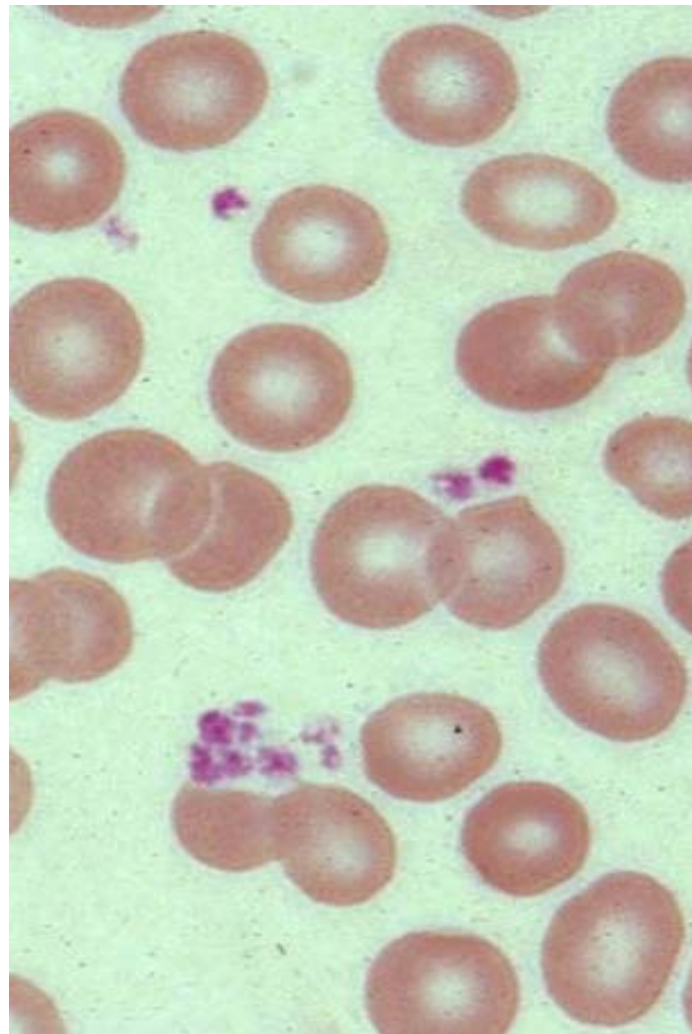
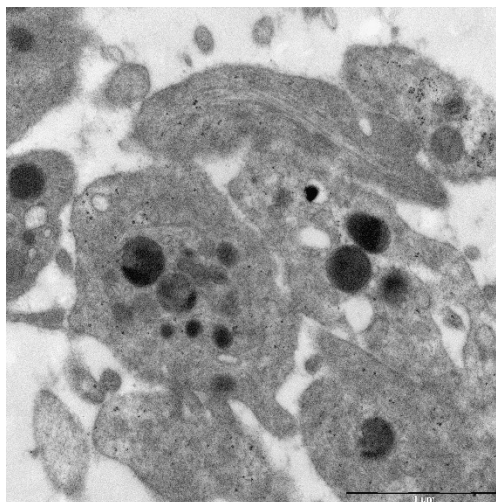
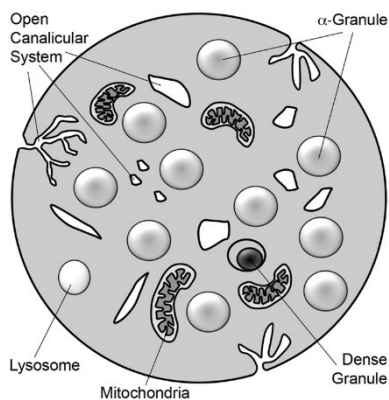

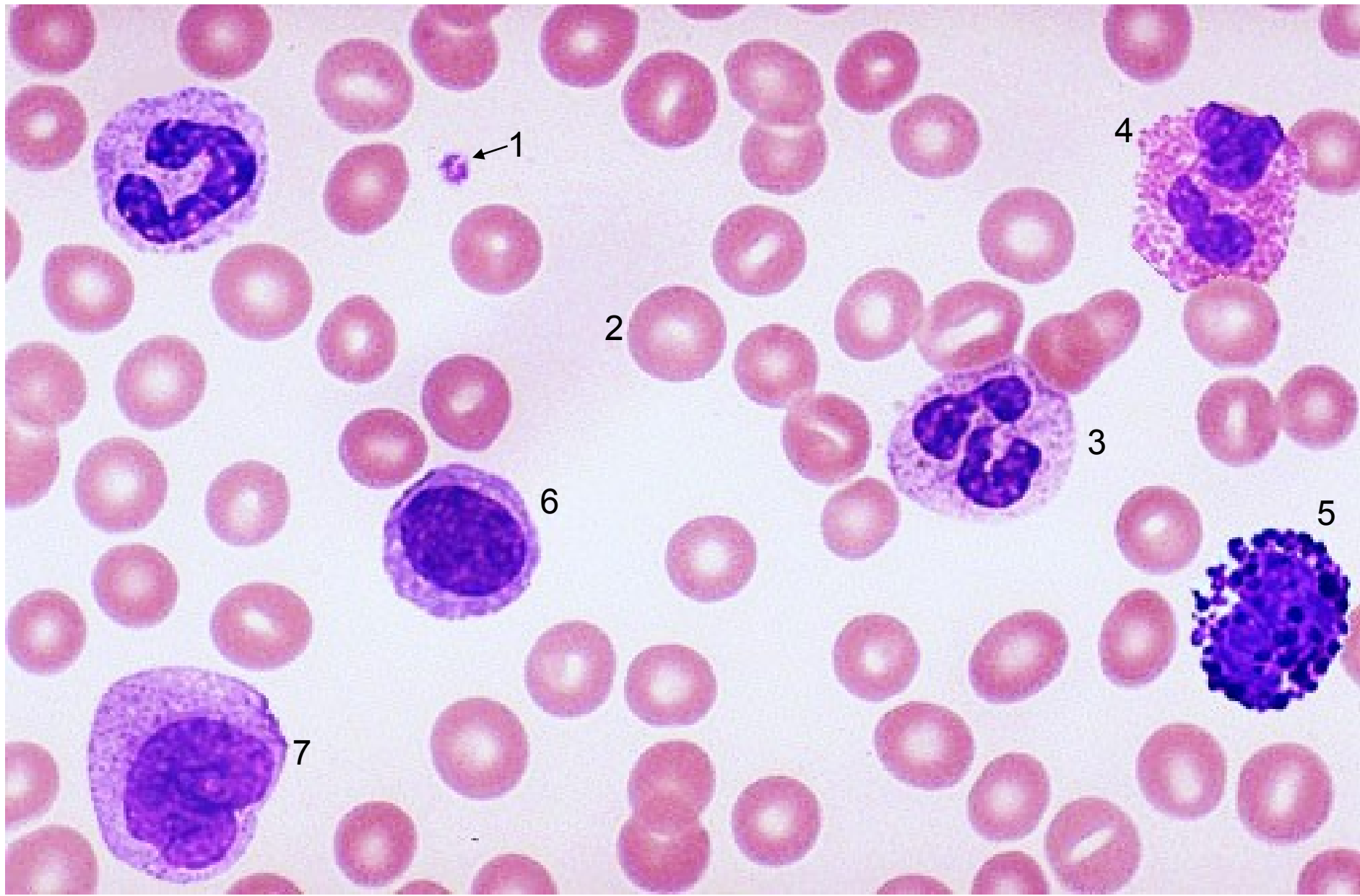
Monocyto-makrofágový systém

- histiocyty
- mikroglie
- Kupfferovy buňky
- osteoklasty

Trombocyty

- fragmenty cytoplazmy megakaryocytů
- 150 – 300 tis. / μl
- velikost: 2 – 4 μm
- životnost: 10-12 dnů
- **hyalomera**
- **granulomera** – alfa, delta a lambda granula
- funkce : **zástava krvácení**

A, Erytrocyty

Mají tvar bikonkávních terčů o velikosti 7,4 μm . Cytoplasma obsahuje hemoglobin, chybí jádro a buněčné orgány.

B, Neutrofilní granulocyty

V nátěru měří 10 – 12 μm . Obsahují acidofilní cytoplazmu se specifickými granuly, které se barví jako cytoplasma. Jádro mladých buněk má tvar prohnuté tyčky. Starší buňky mají jádro segmentované (2-5 segmentů).

C, Eosinofilní granulocyty

V nátěru měří 12 – 14 μm . Obsahují acidofilní cytoplazmu s výraznými specifickými granuly, které se barví cihlově červeně. Jádro je tvořené dvěma propojenými laloky.

D, Bazofilní granulocyty

V nátěru měří 8 – 10 μm . Cytoplasma je lehce bazofilní. Jádro téměř překrývají hrubá bazofilní granula.

E, Lymfocyty

Dělí se na malé (6 – 8 μm), střední (10 – 12 μm) a velké (16 – 18 μm). Cytoplazma je bazofilní. Jádro je kulovité a v poměru k cytoplazmě dosti velké.

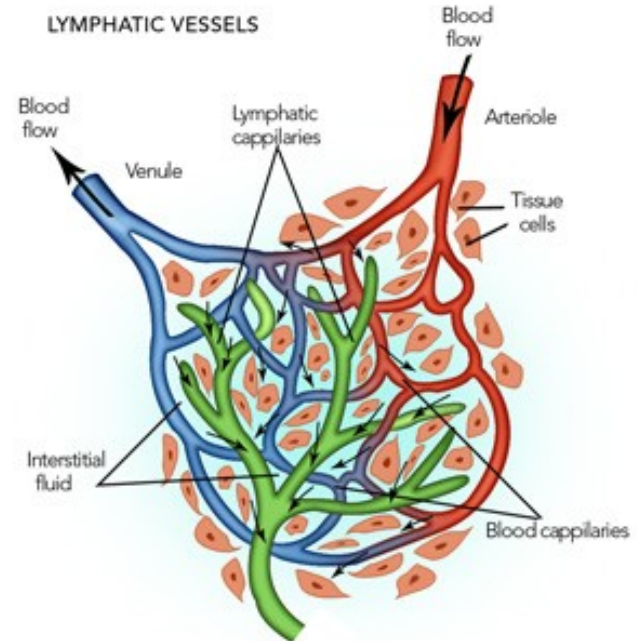
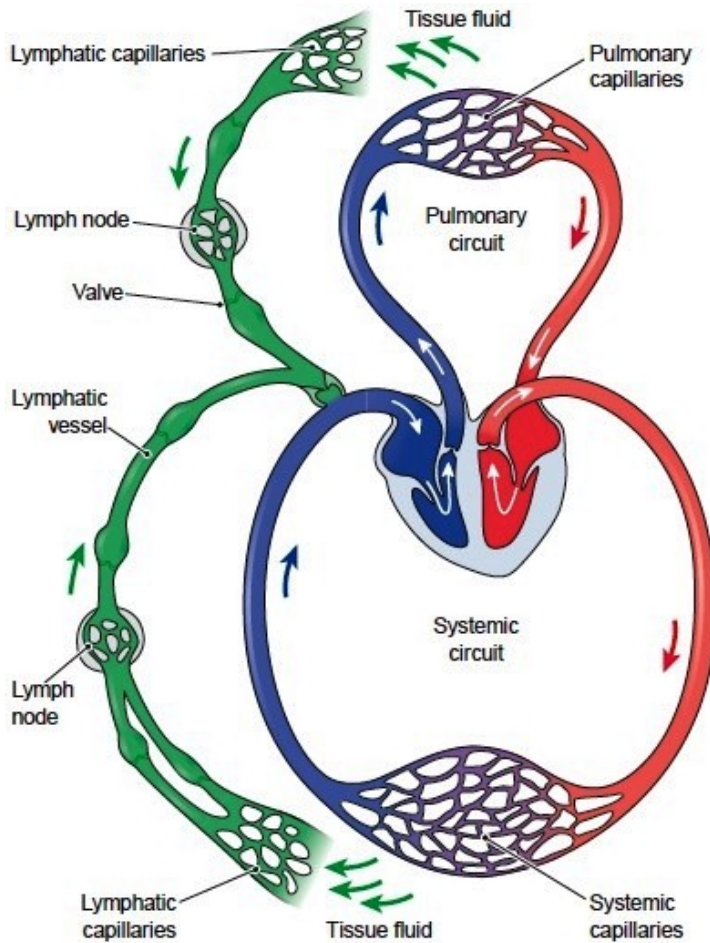
F, Monocyty

V nátěru měří asi 20 μm . Cytoplazma je lehce bazofilní. Jádro je ledvinovité v excentrické poloze.

G, Krevní destičky

Bezjaderná tělíska o velikosti 2 – 4 μm vzniklá fragmentací cytoplazmy megakaryocytů. Rozlišuje se na nich okrajová světlá zóna (hyalomera) a zrníčkový střed (granulomera).

Kardiovaskulární a lymfatický systém

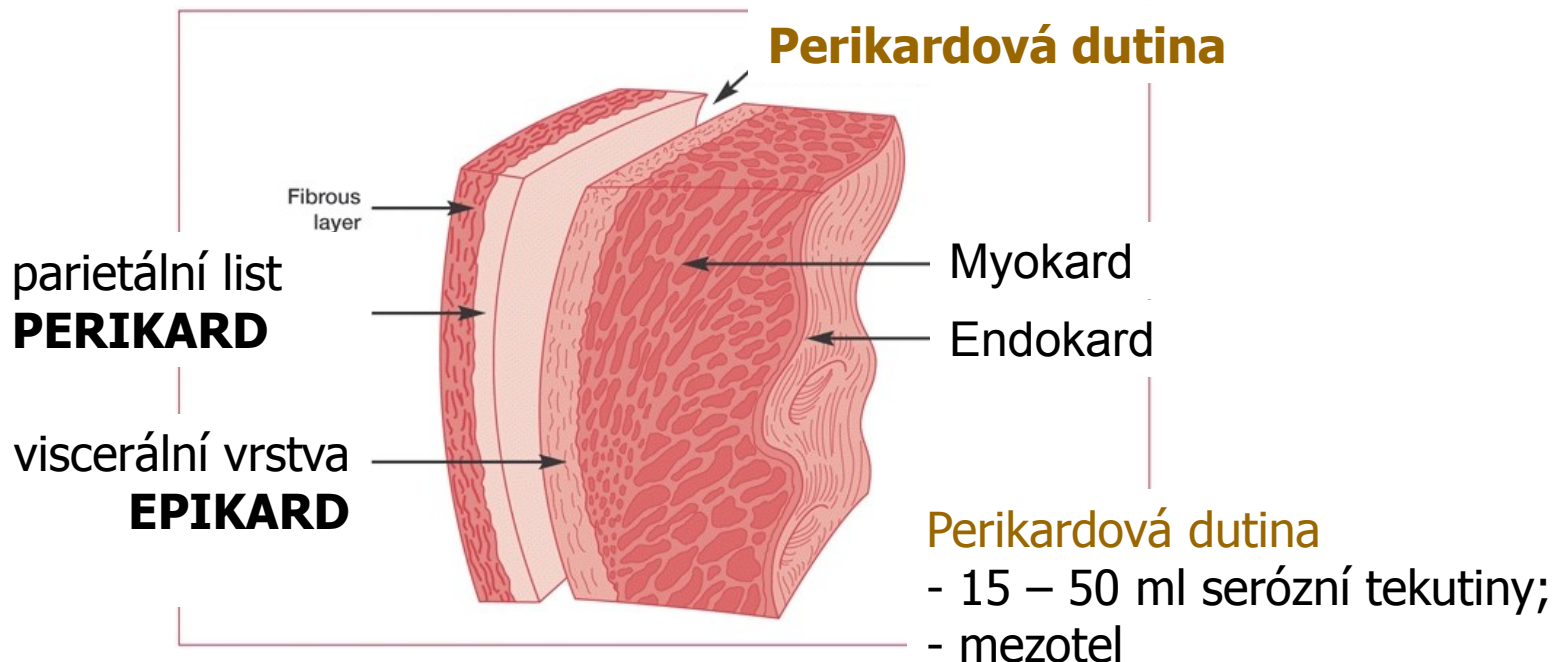
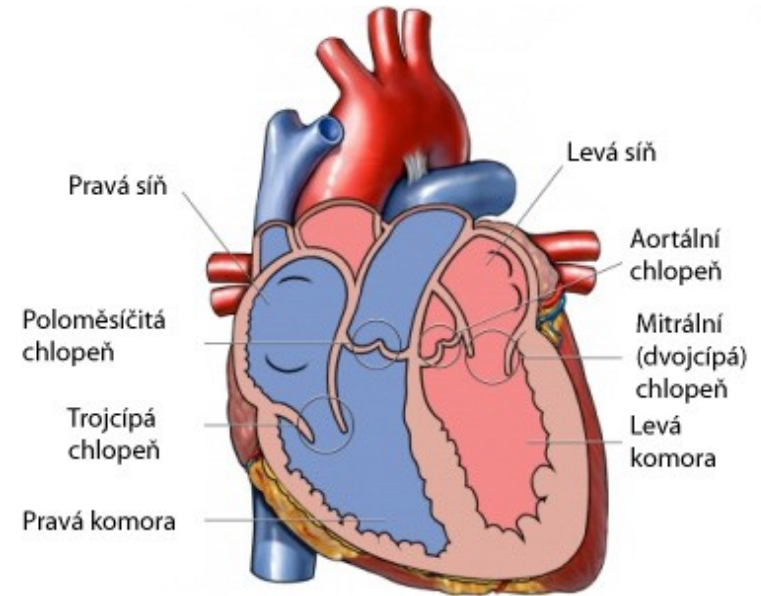

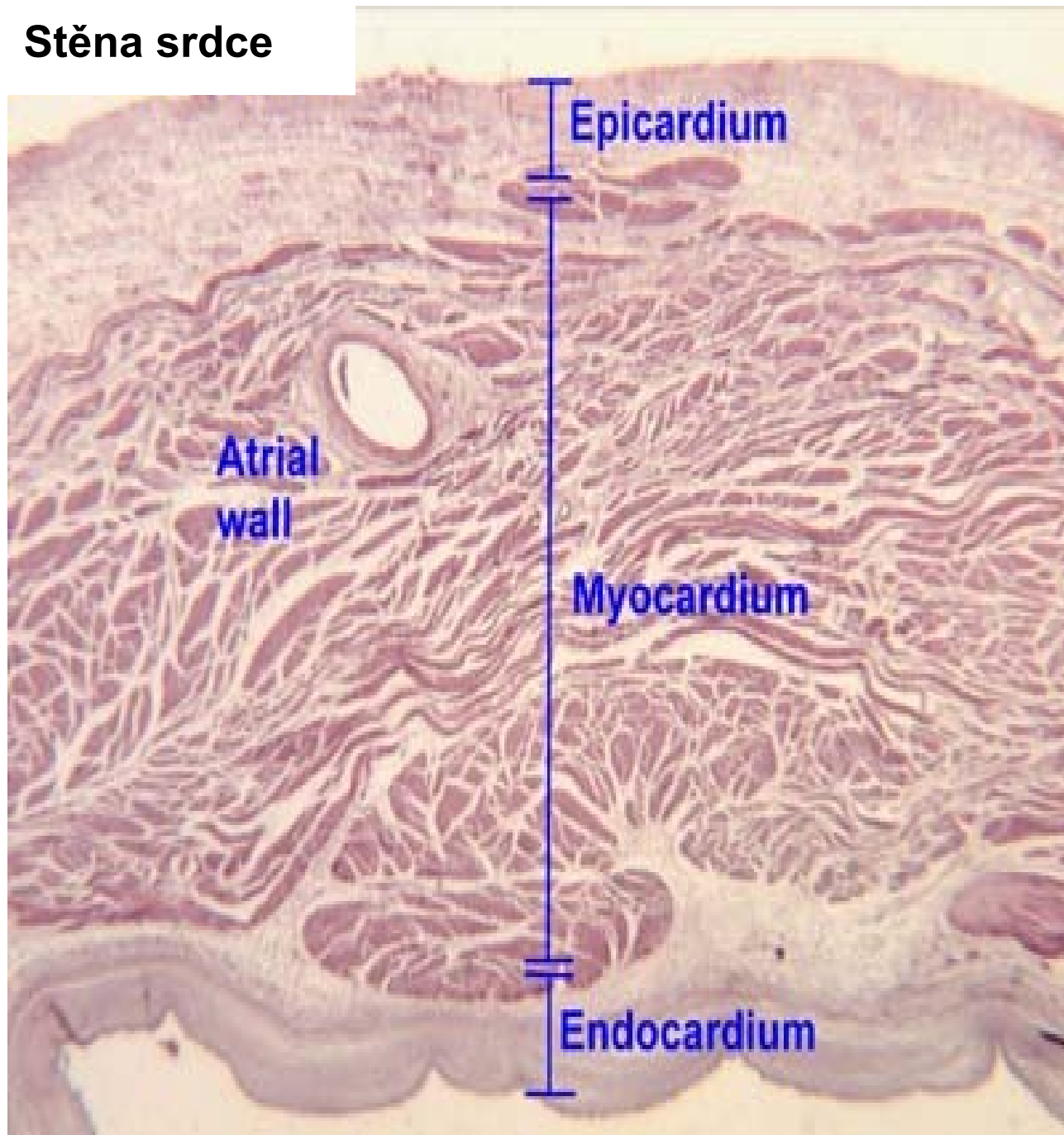
Srdce

(latinsky cor, cordis nebo z řečtiny cardia)

- Velikost a tvar
- Uložení
- Stavba

Stěna srdce

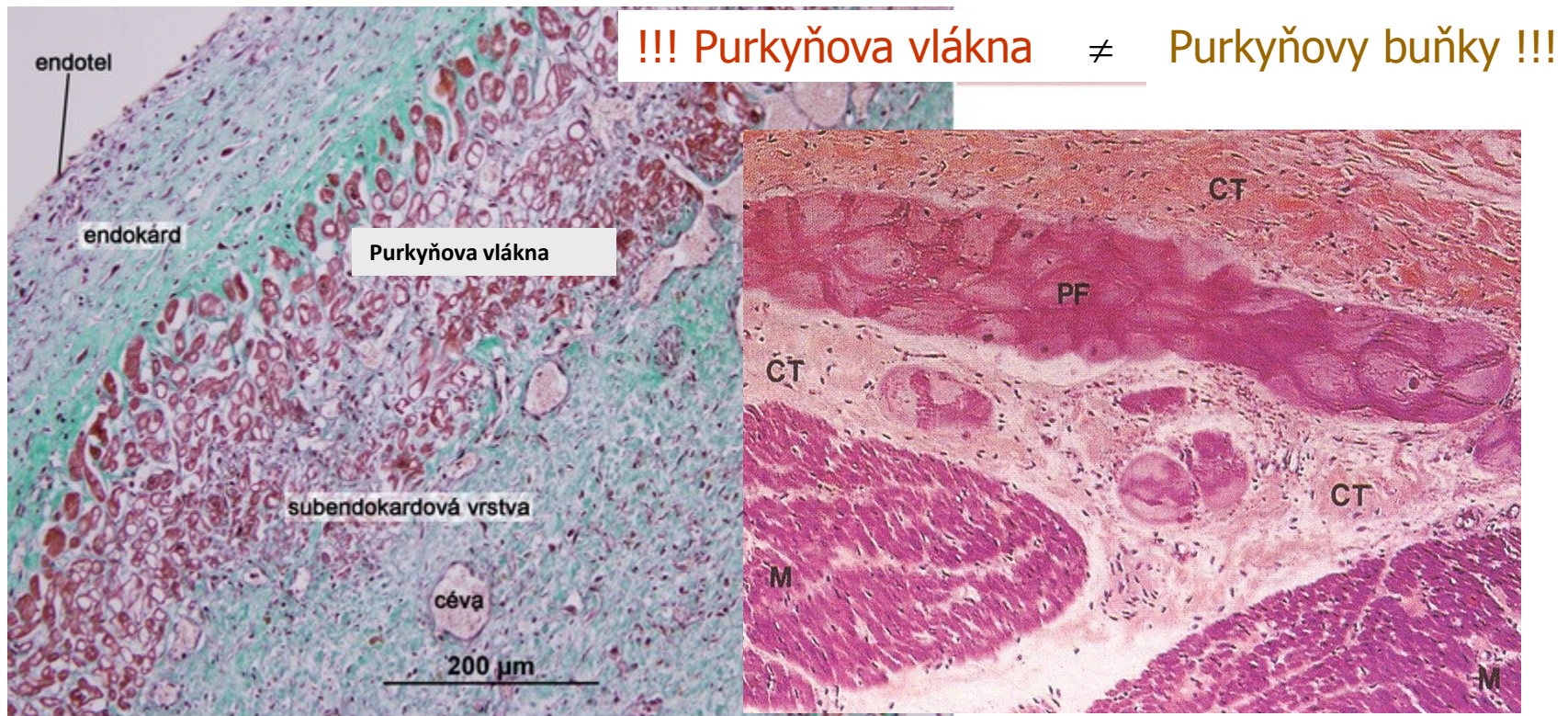
Endokard

Endotel

Subendotelové vazivo

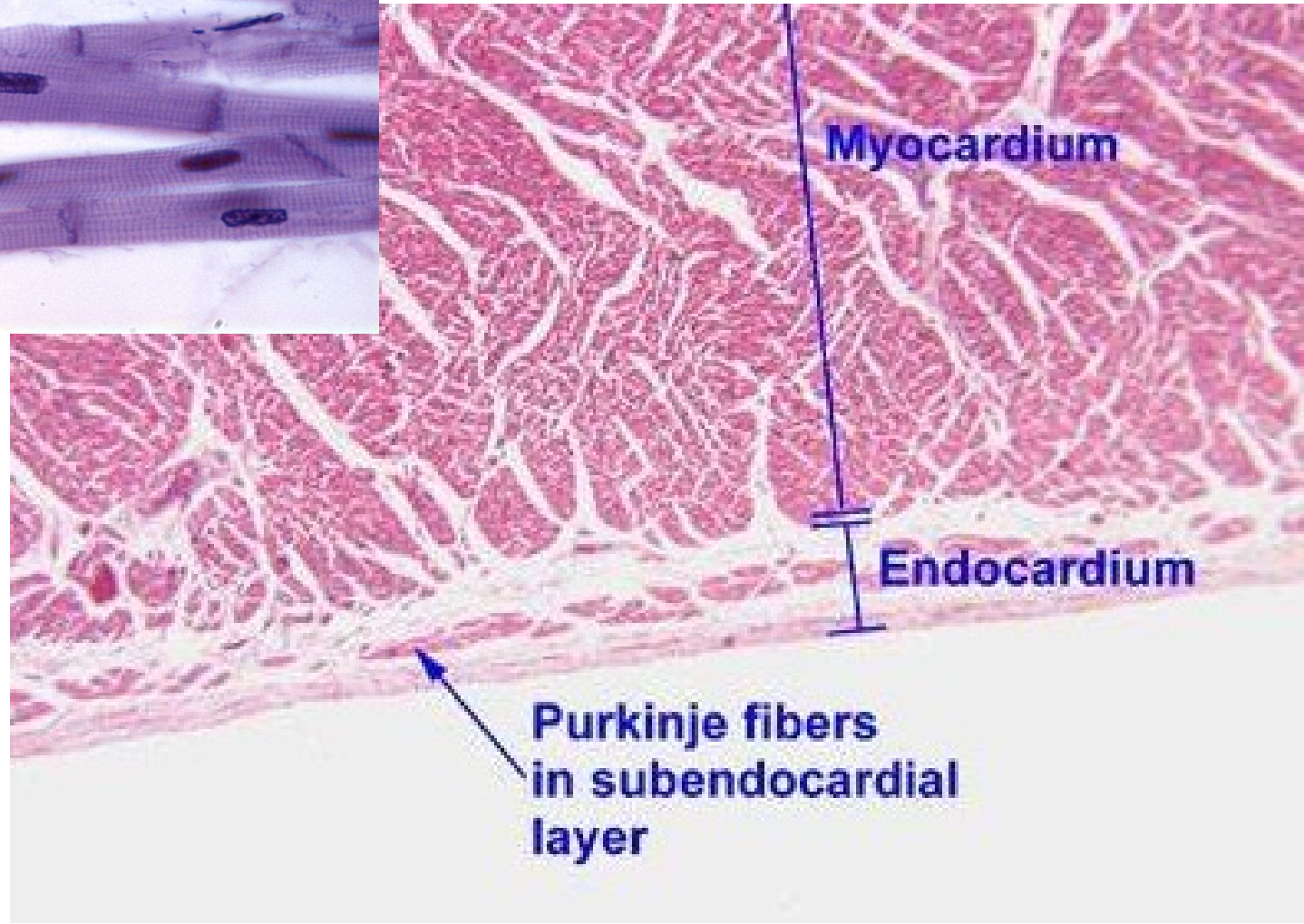
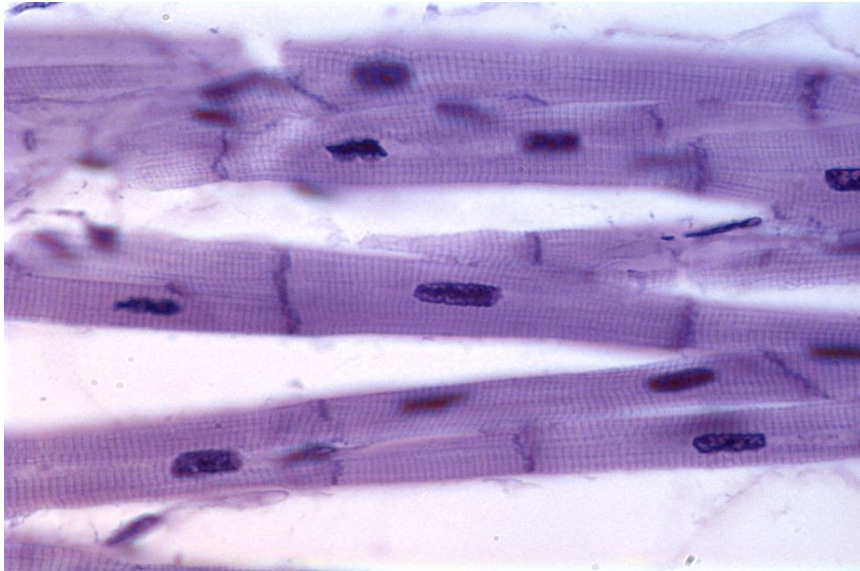
Elasticko-muskulární vrstva

Subendokardové vazivo - převodní systém srdeční (Purkyňova vlákna)

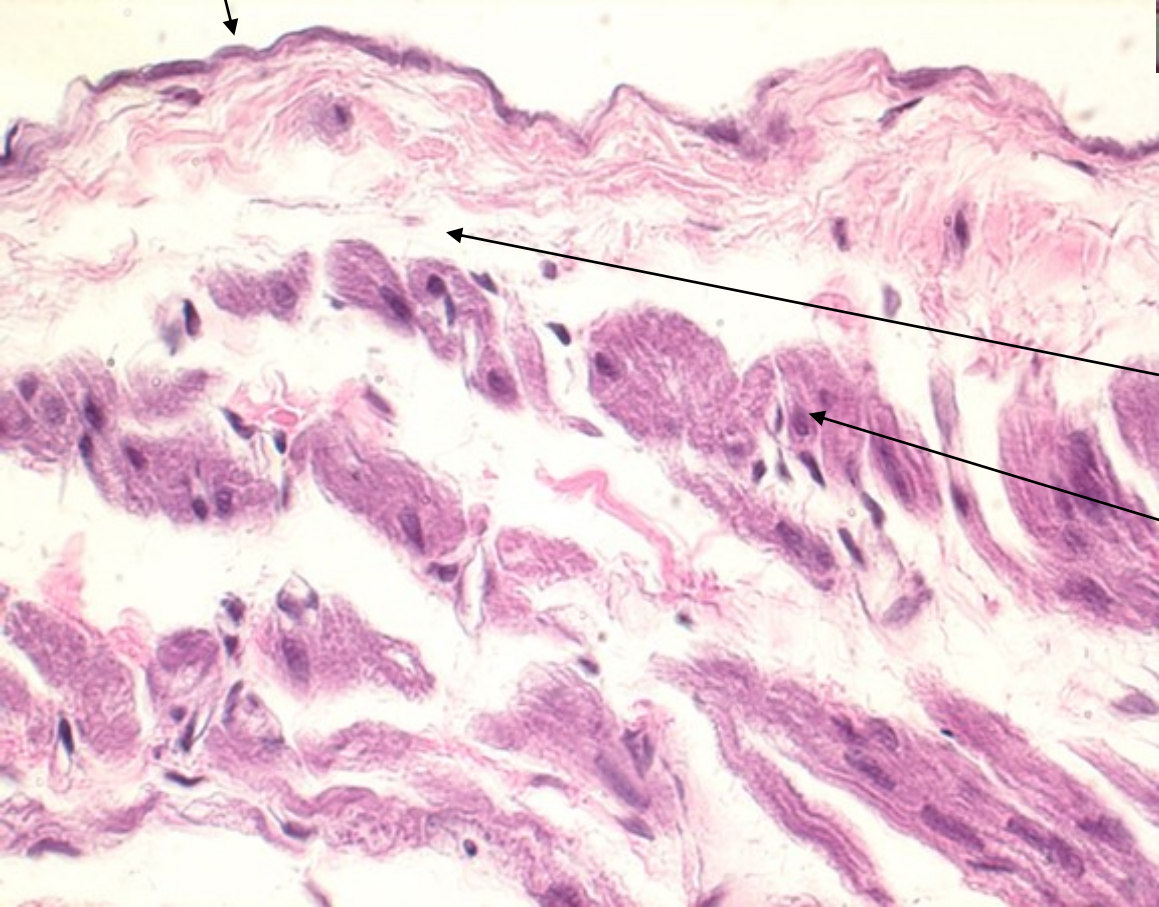
ENDOKARD - PURKYŇOVA VLÁKNA, barveno trichrom

Myokard

Epikard

Mezotel

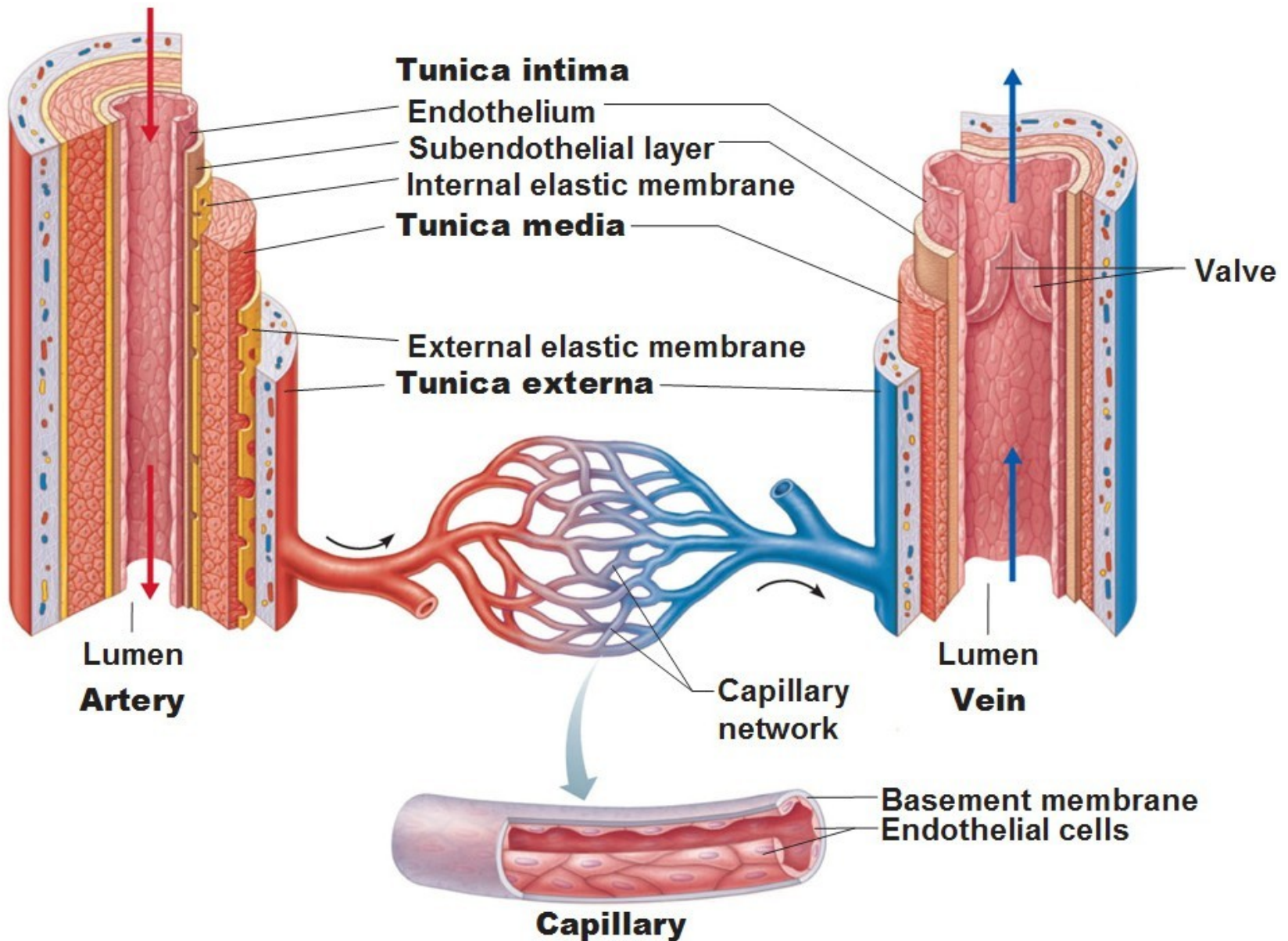

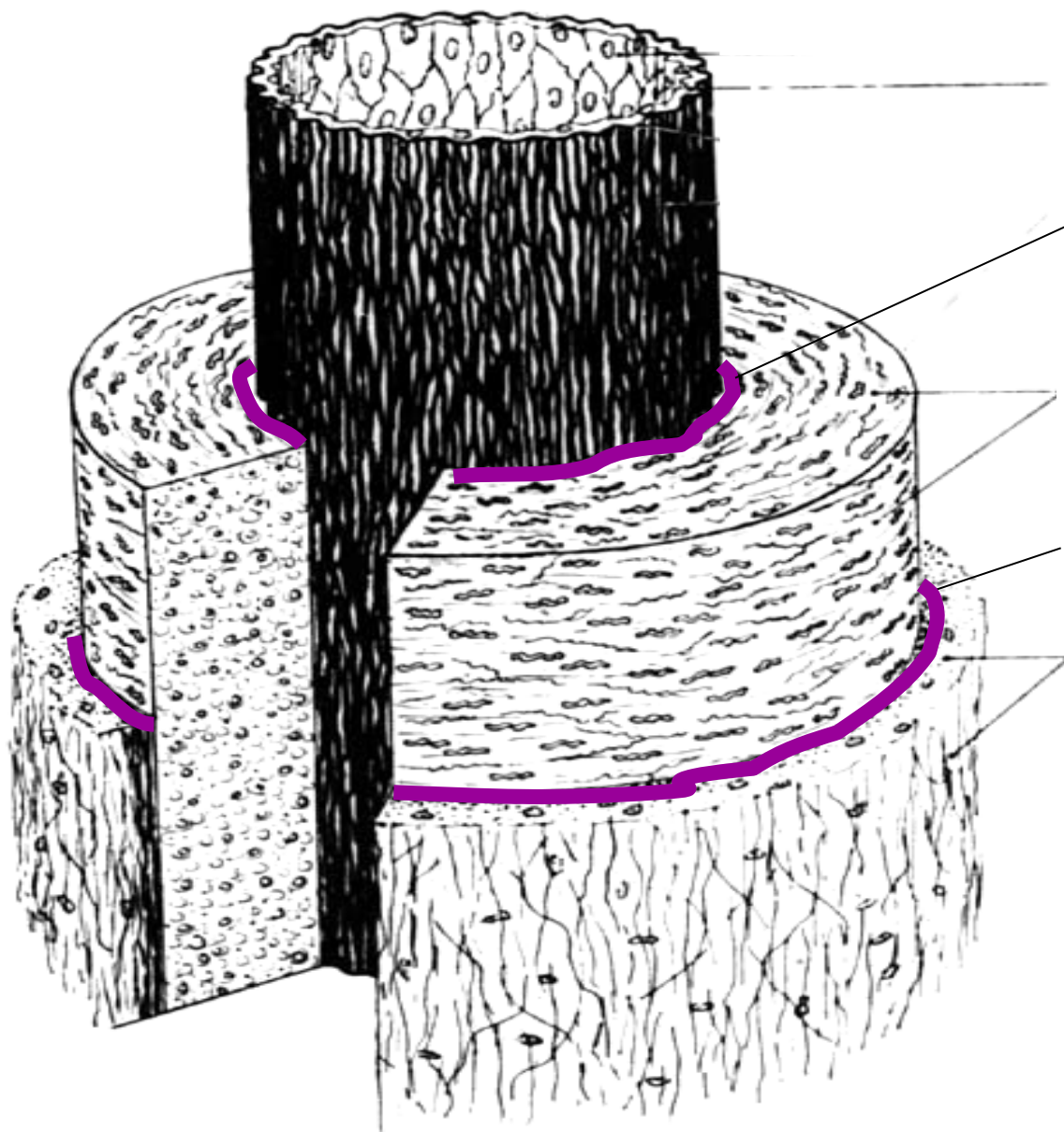
Perikardový prostor

subepikardové vazivo

myokard

Arterie (tepny) a vény (žíly)

Tunica interna
(longitudinalně)

Membrana elastica interna

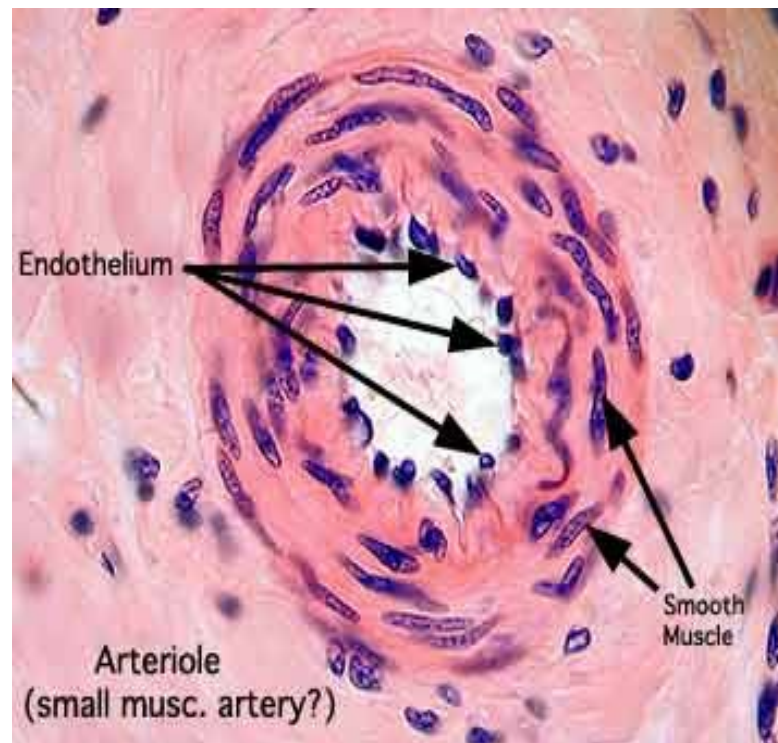
Tunica media
(circulárně)

Membrana elastica externa

Tunica externa
(longitudinálně)

Arteriální oddíl cévního řečiště

- Arterioly $\varnothing < 0.5$ mm
- Svalové arterie (malé a střední) $\varnothing 0.5 - 10$ mm
- Elastické arterie (velké: aorta + její větve)

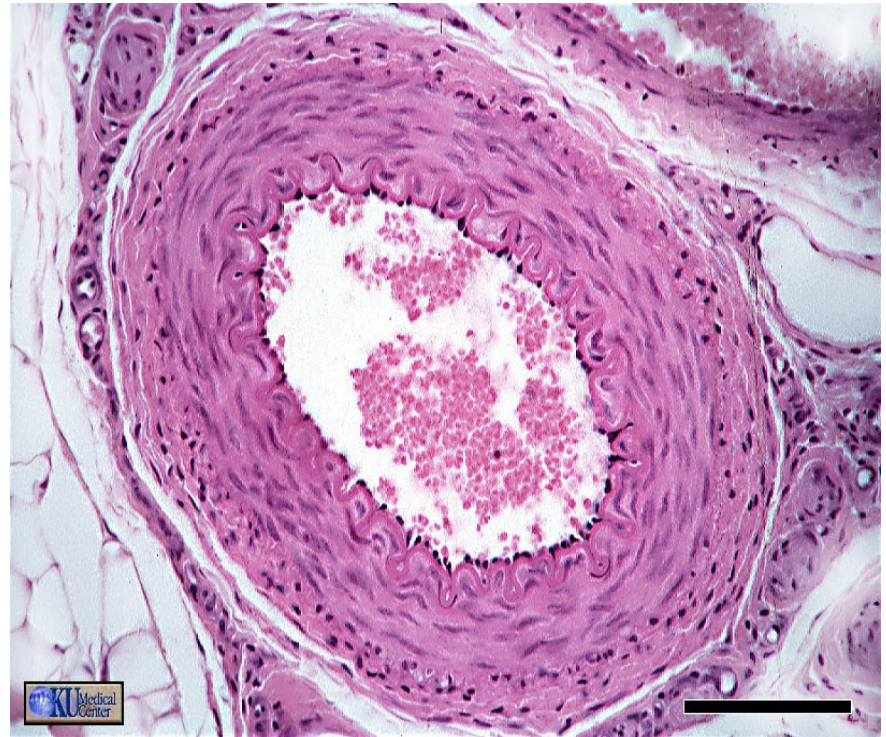

arteriola

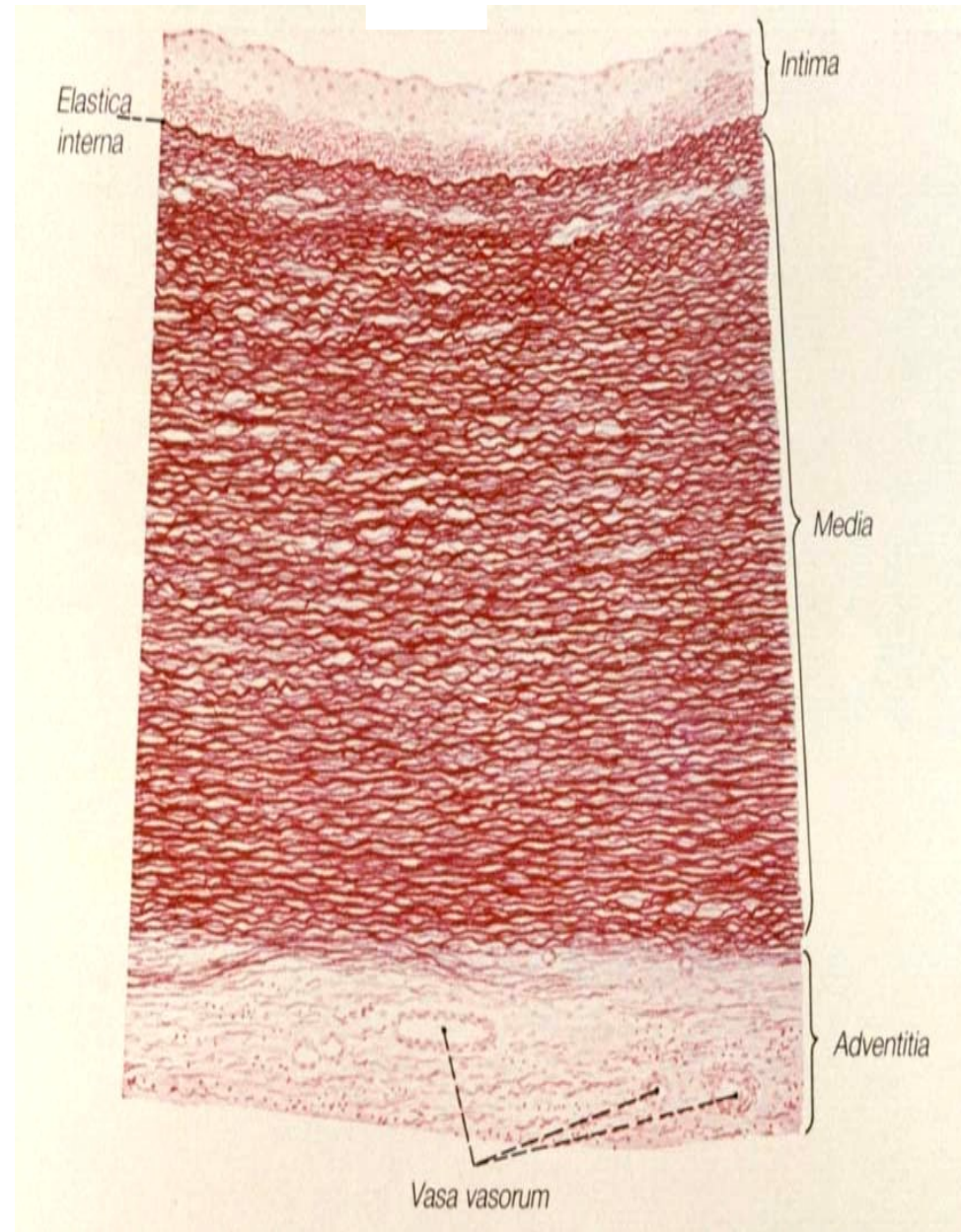
Svalová arterie

- TI: endotel + subendotel
- *membrana elastica interna*
- TM: až 40 vrstev leiomyocytů, elastických a kolagenních vláken
- *membrana elastica externa*
- TA: řídké kolag. vazivo

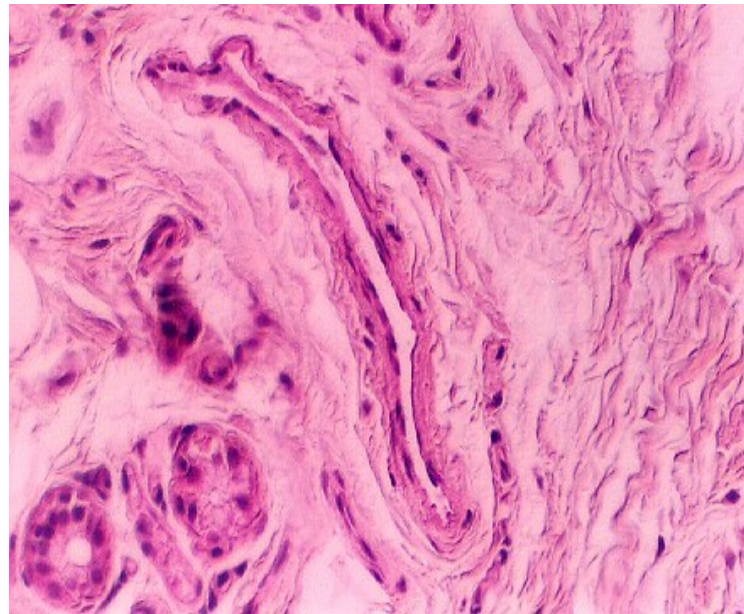
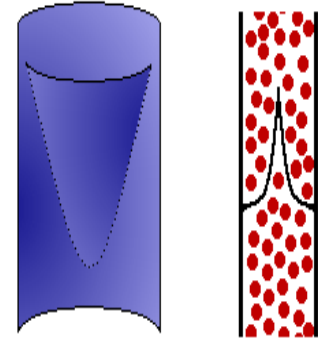
Elastické arterie

- TI: endotel + subendotel (100 μm)
- *membrana elastica interna*
- TM: 40-60 vrstev fenestrováných elastických membrán, leiomyocyty, retikulární vlákna
- TA: řídké kolag. vazivo (+ vasa et nervi vasorum)

Venózní oddíl cévního řečiště

- Venuly $\varnothing$ 0.2 – 1 mm
- Malé a střední vény $\varnothing$ 1 – 9 mm
- Velké vény (v. cava inf. et sup.)
- **Chlopně**
- duplikatury endotelu podložené elastickým vazivem

venula

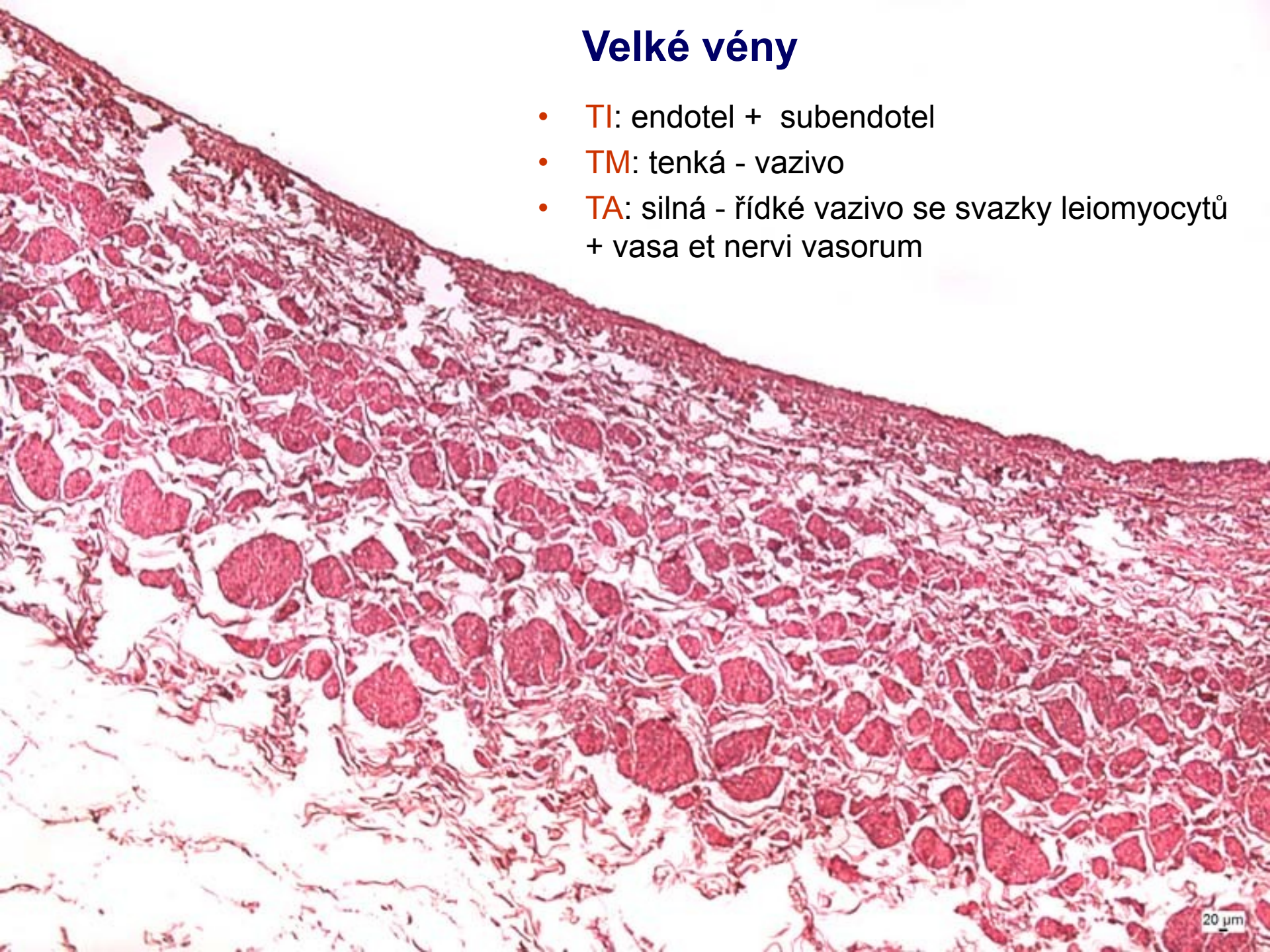
Malé a střední vény

- $\varnothing$ 1 – 9 mm
- **TI**: endotel + subendotel (nepravidelně) + chlopně
- **TM**: nepravid., tenká, leiomyocyty, elastická a kolagenní vlákna
- **TA**: silná, řídké vazivo se svazky leiomyocytů – longit.)

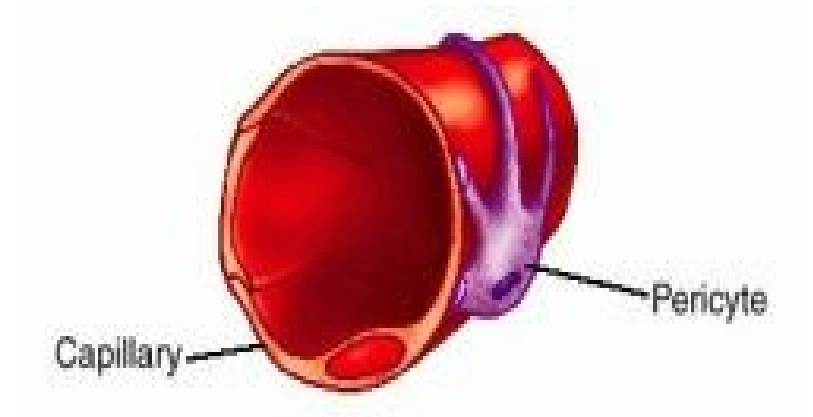
Velké vény

- **TI**: endotel + subendotel
- **TM**: tenká - vazivo
- **TA**: silná - řídké vazivo se svazky leiomyocytů + vasa et nervi vasorum

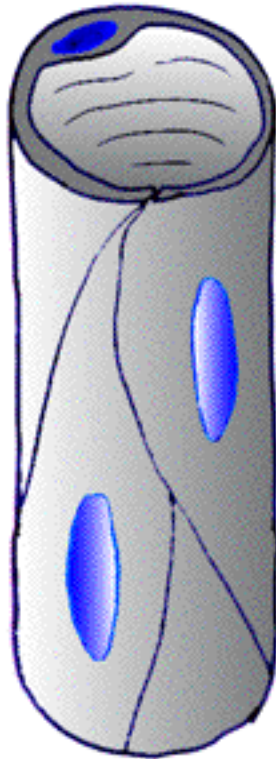
Kapiláry

- $\varnothing$ 8 μm (až 30-40 μm)
- 1-2 endotelové buňky
- bazální lamina
- retikulární vlákna
- pericyty

CAPILLARY TYPES

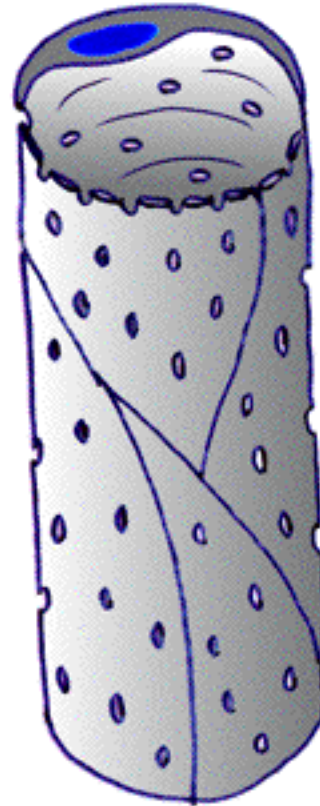
Continuous Capillary

Typical Locations

fat
muscle
nervous
system

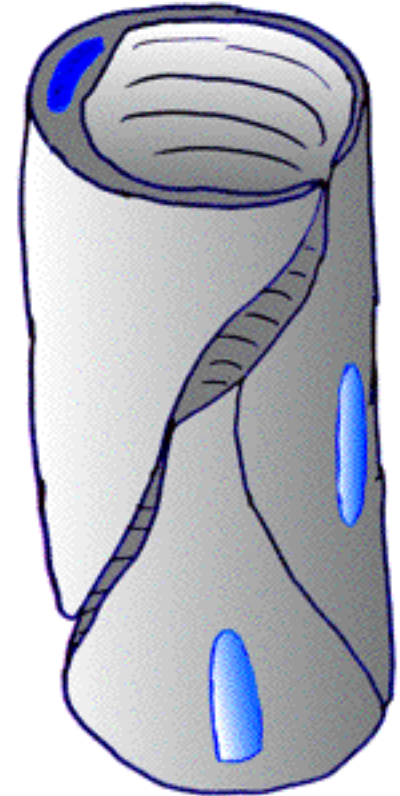
Fenestrated Capillary

Typical Locations

intestinal villi
endocrine glands
kidney glomeruli

Discontinuous Capillary

Typical Locations

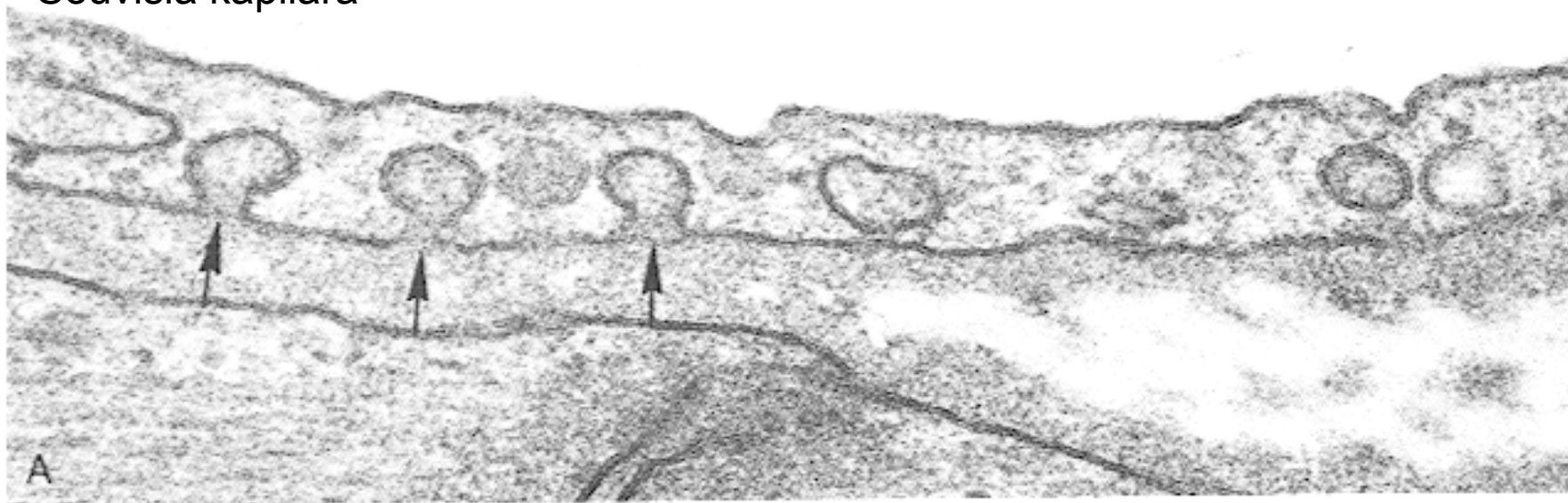
liver
bone marrow
spleen

kapilára

Souvislá kapilára

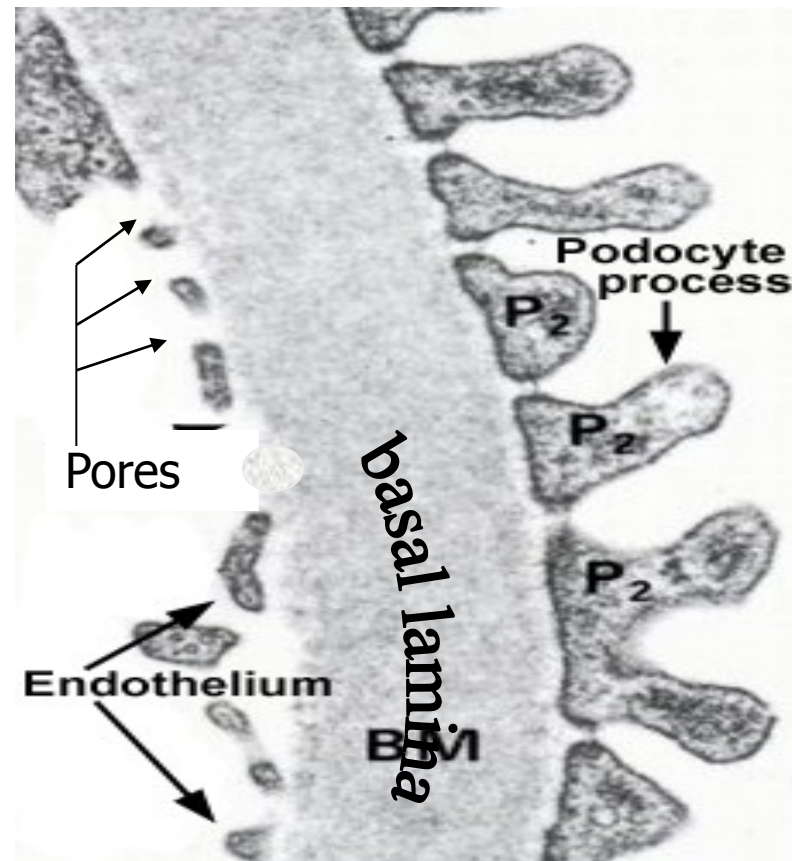
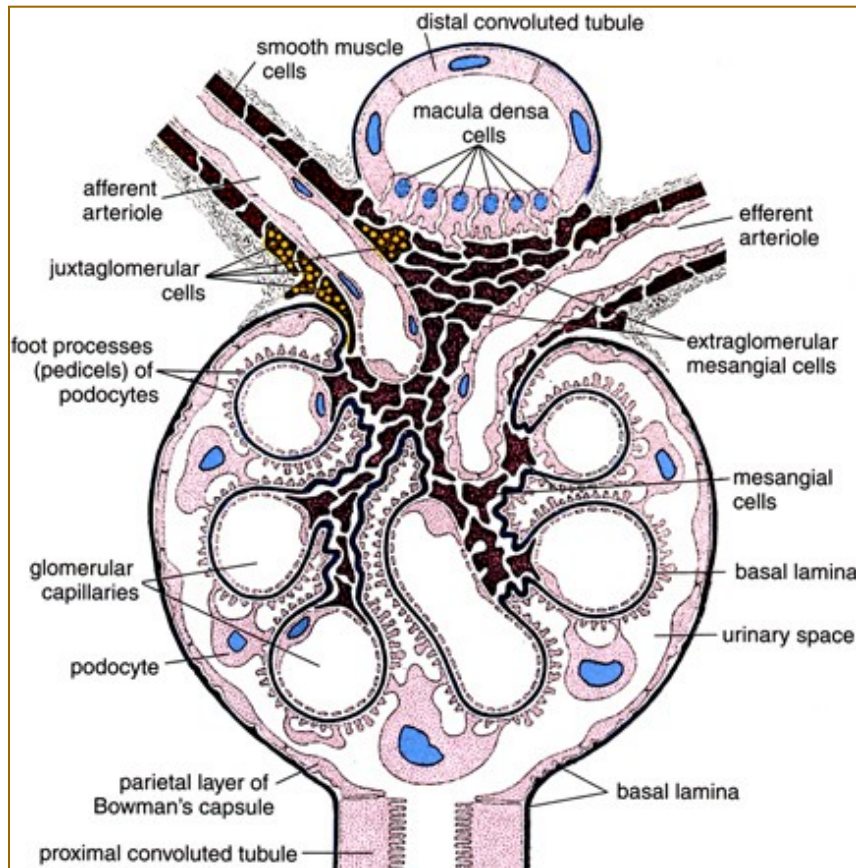

Fenestrovaná kapilára

Kapiláry s póry

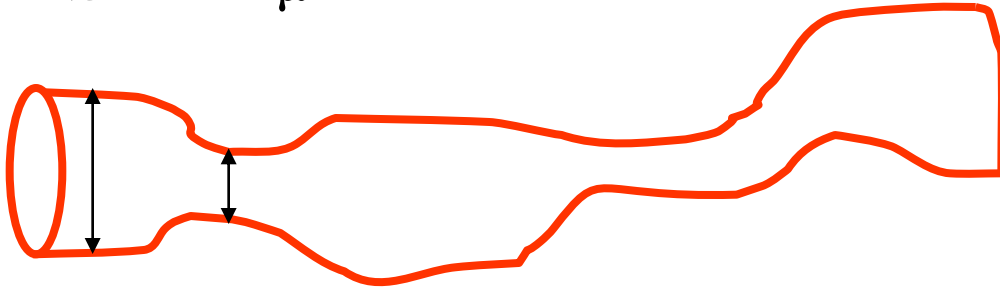
- speciální typ fenestrovaných kapilár
- otvory bez diafragmy
- v glomerulech ledvinných tělísek

lumen
kapiláry

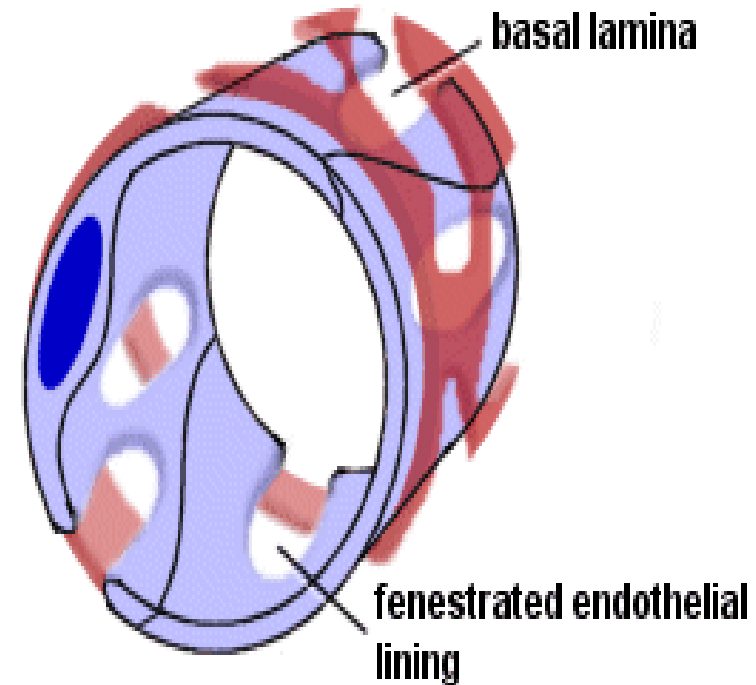
Sinusoidní kapilára (sinusoida)

- $\varnothing$ 8 - 40 μm

- V endotelu – fenestra, póry, a intercel. štěrbiny; některé buňky fagocytují
- nesouvislá lamina basalis
- retikulární vlákna
- Průchod erytrocytů a sérových proteinů

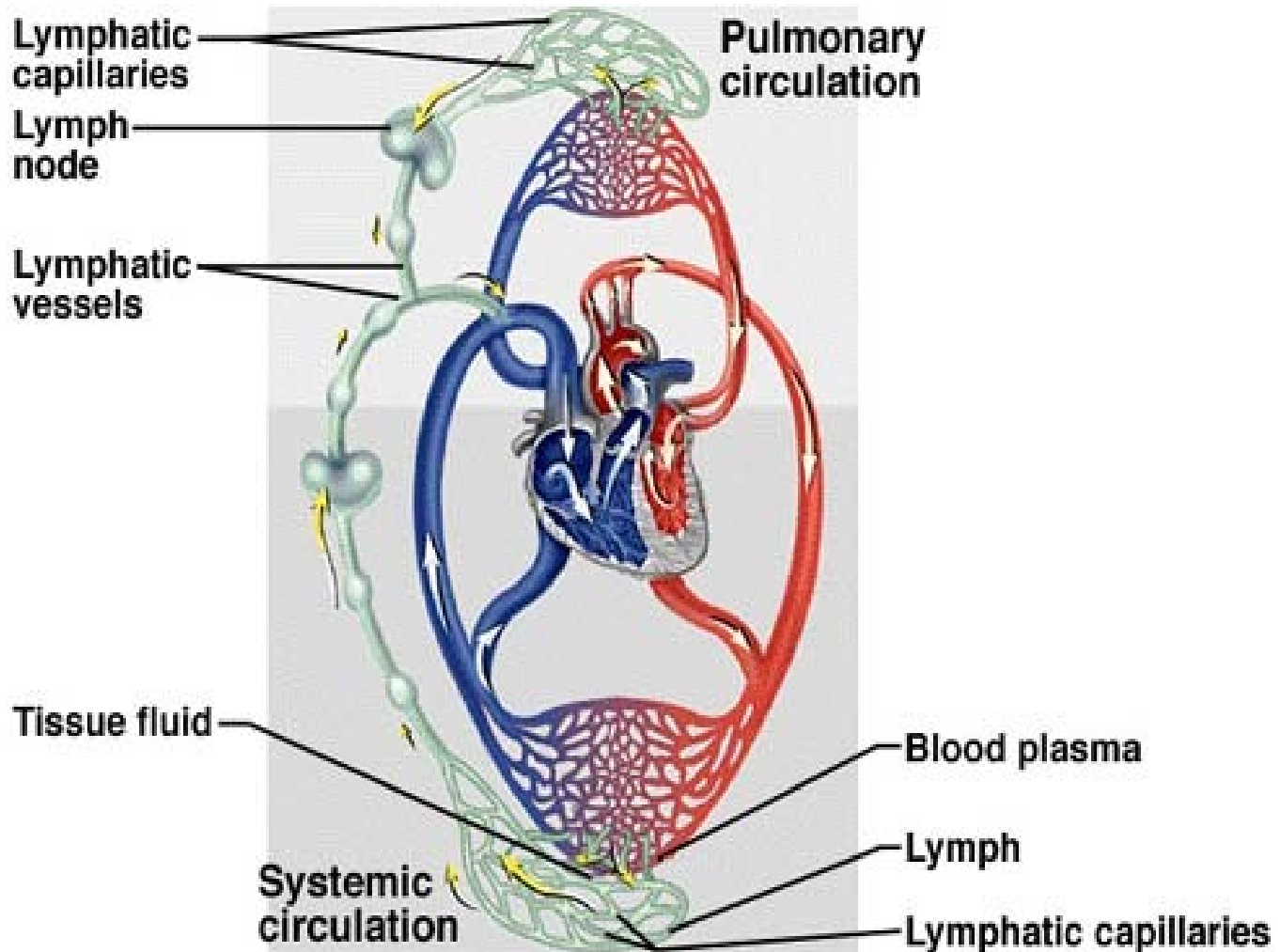
Discontinuous Capillary

Výskyt:
játra, slezina, kostní dřeň

Lymfatický systém

Lymfatické cévy a lymfatické orgány

Lymfatický systém

Lymfatické cévy

- Lymfatické kapiláry
- Lymf. cévy sběrací (chlopně)
- **Ductus lymphaticus dexter a ductus thoracicus**
- ústí do soutoku v. jugularis int. a v. subclavia

Lymfatické orgány

centrální:

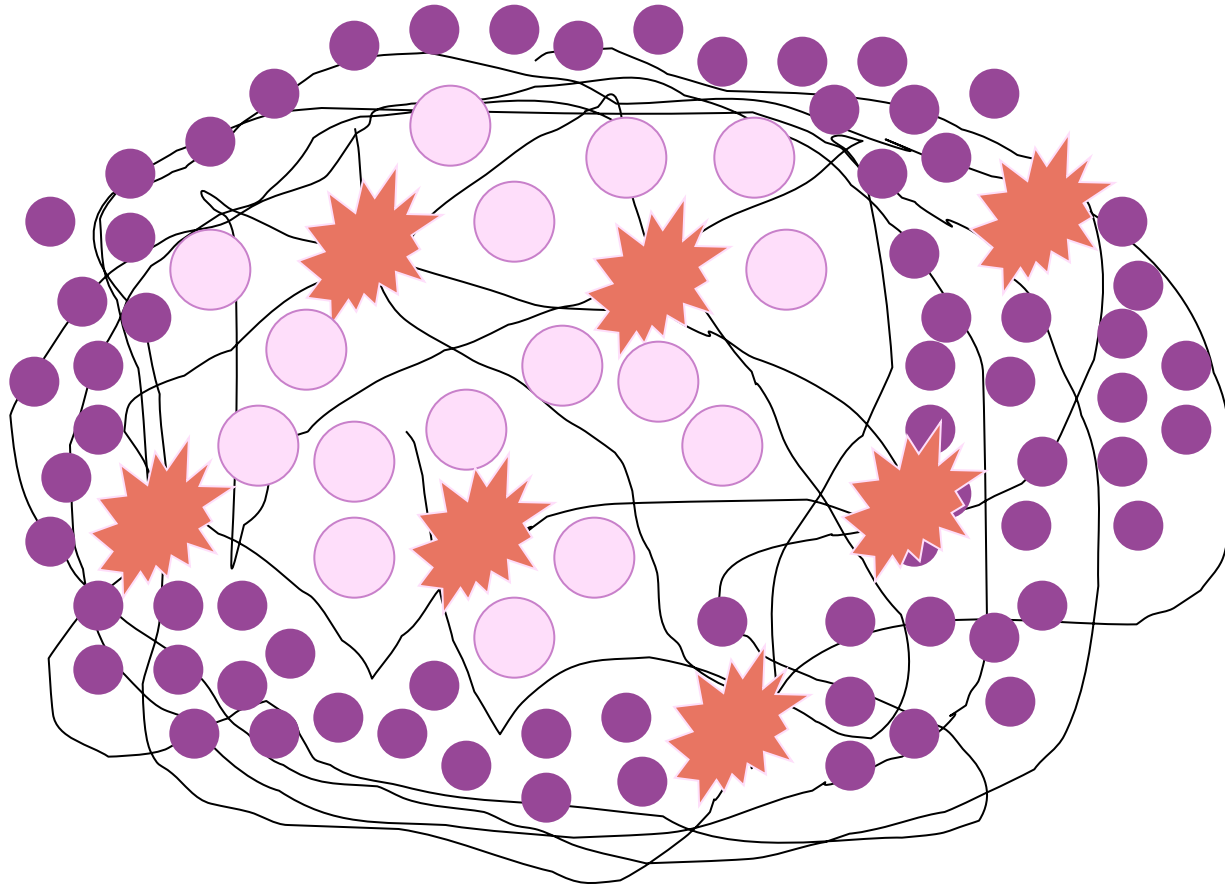
- thymus
- kostní dřeň – (systematicky patří k hemato-poetickým orgánům)

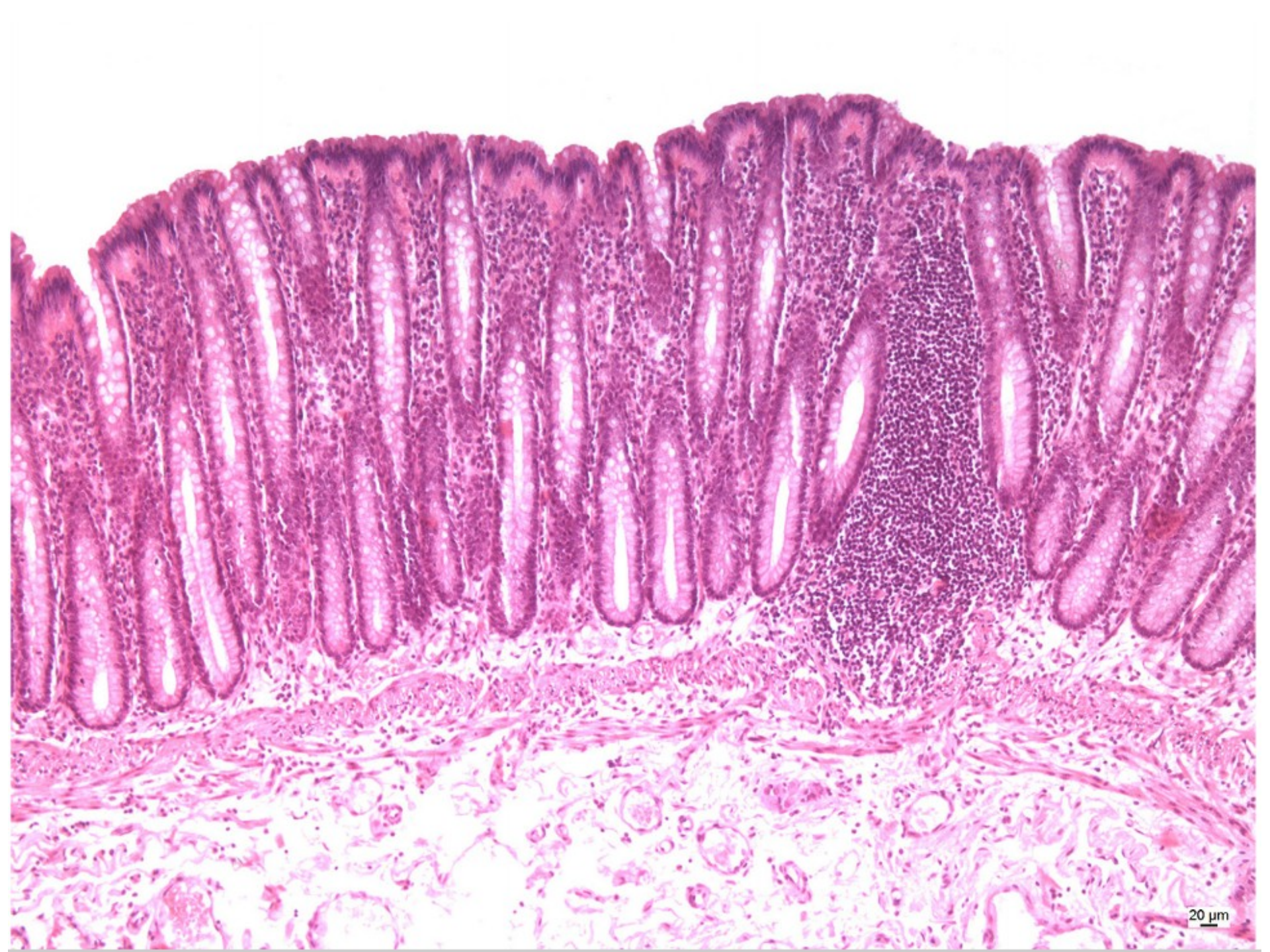
periferní:

- opouzdřené (lymfatické **uzliny**, slezina)
- neúplně opouzdřené (**tonzily**)
- neopouzdřené (lymfatické **uzlíky** / folikuly), **MALT**

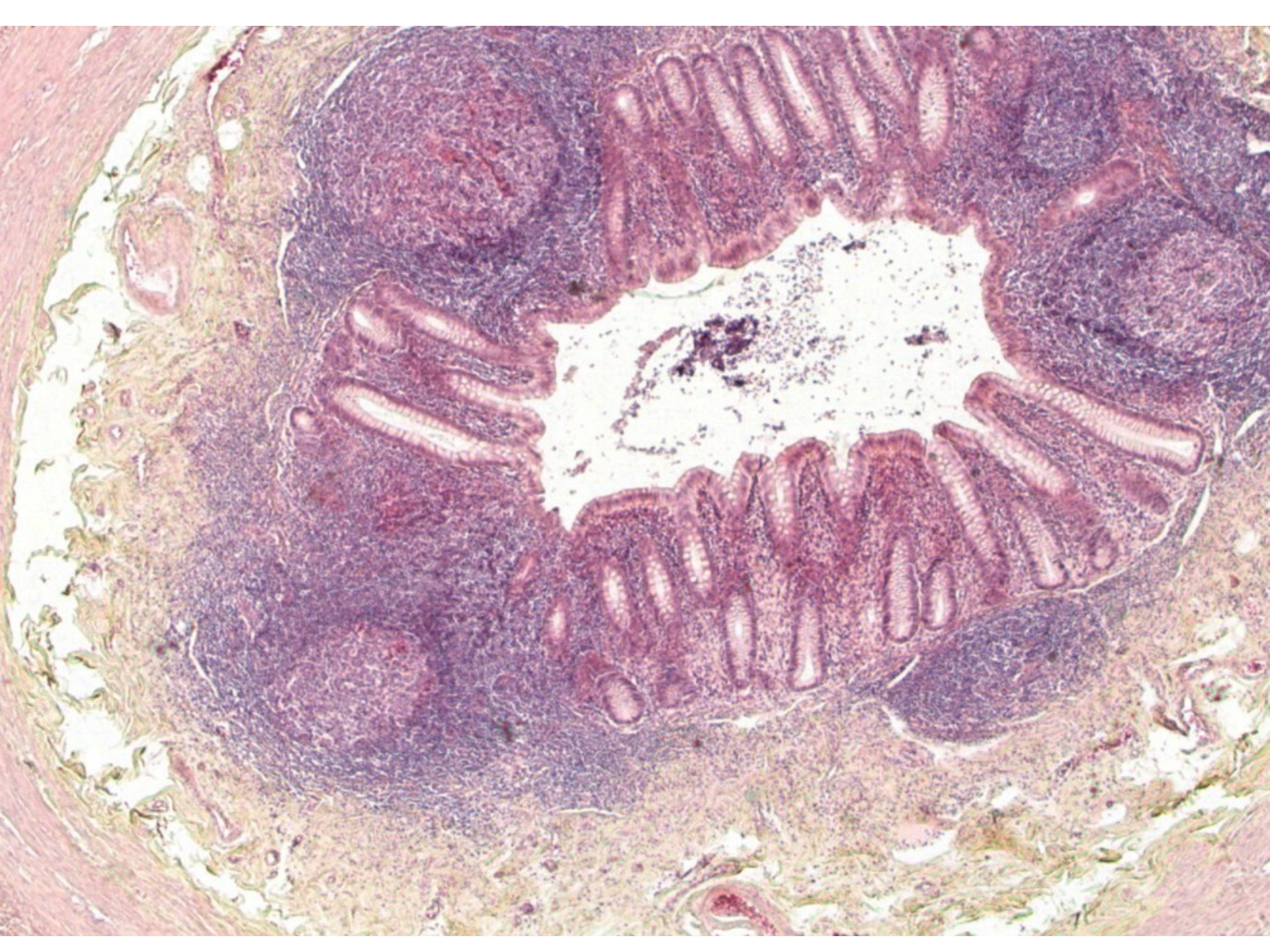
Obecná stavba lymfatických orgánů (vyjma thymu)

- Retikulární vazivo
- Lymfocyty + další buňky imunitního systému

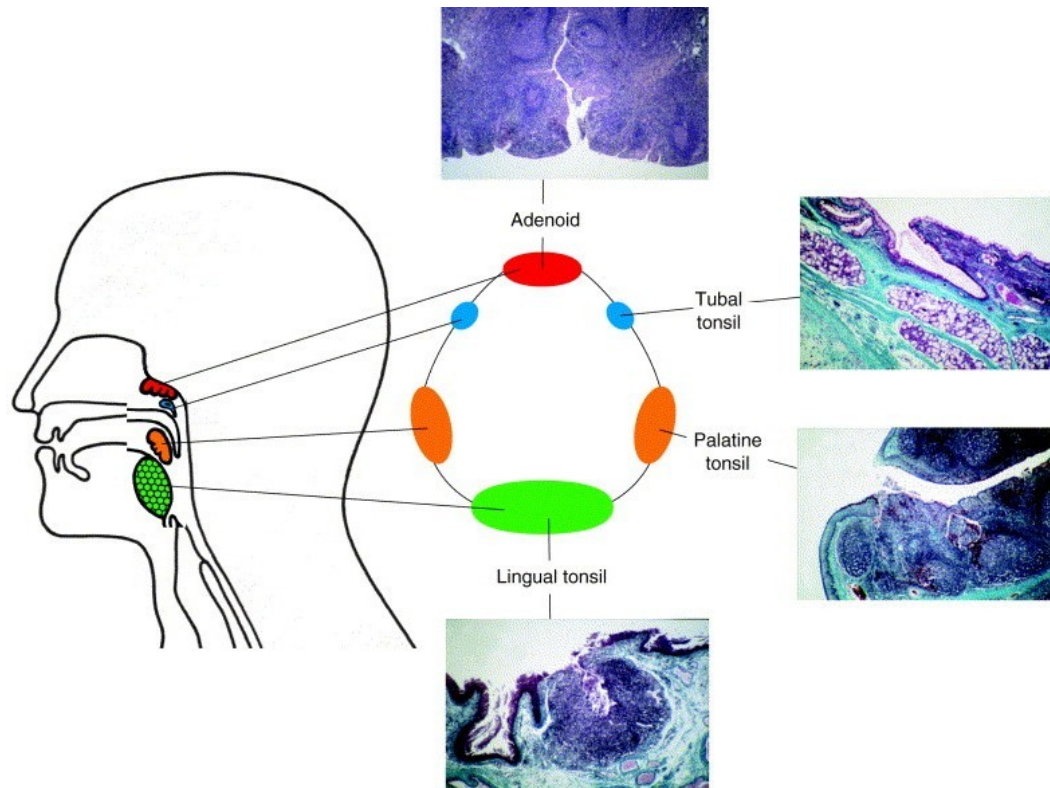
20 μ m

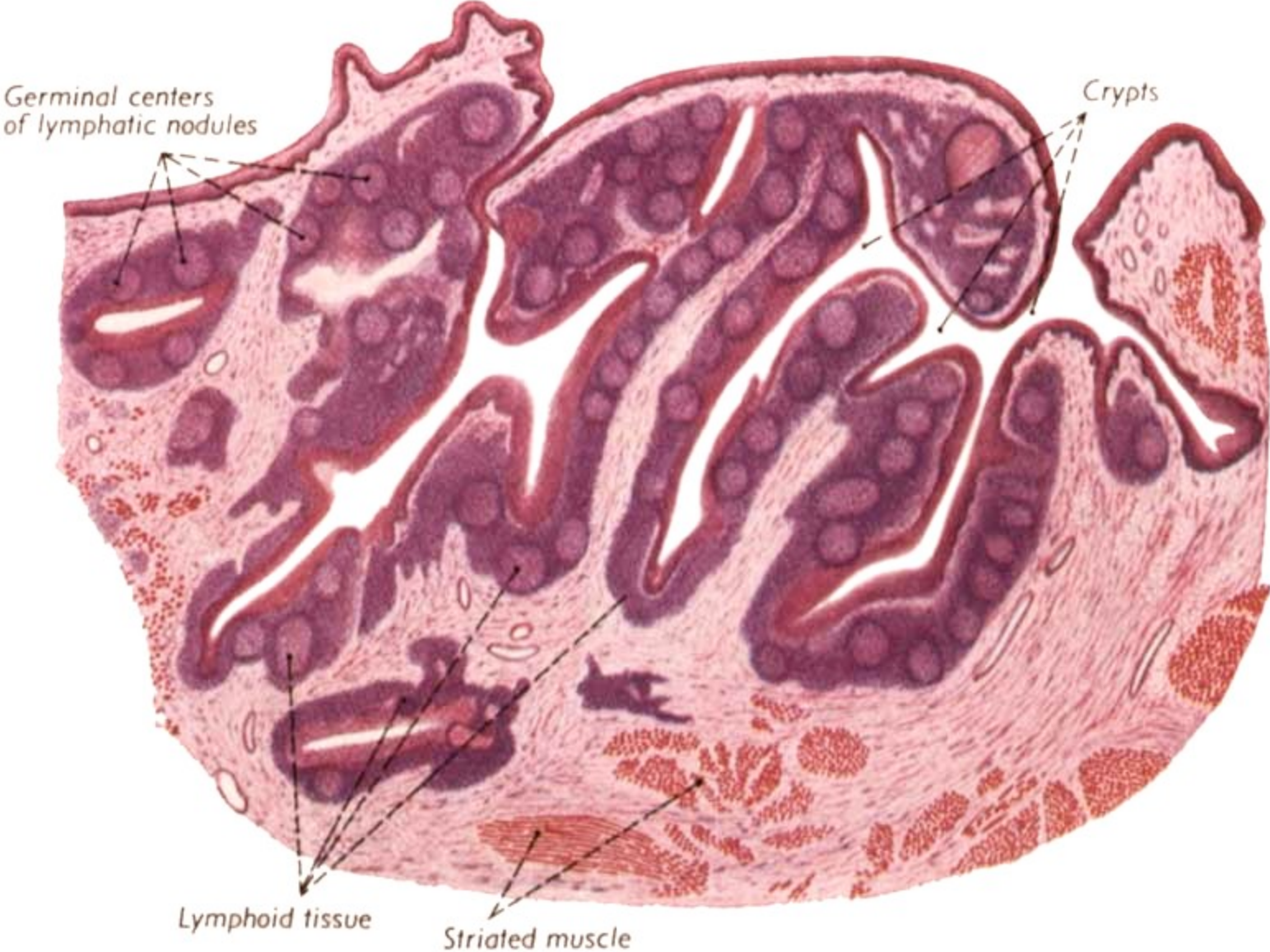
Tonzily (agregace lymfatických uzlíků kryté epitelem)

- **t. palatina** (patrová) – vrstevnatý dlaždicový ep.
- **t. lingualis** (jazyková) – vrstevnatý dlaždicový ep.
- **t. pharyngea** (nosohltanová) – víceřadý cylindr. ep.
- **t. tubaria** (Gerlachi) – víceřadý cylindr. ep.

Waldeyerův lymfatický okruh

Tonsilla palatina

Lymfatická uzlina (1 - 25 mm)

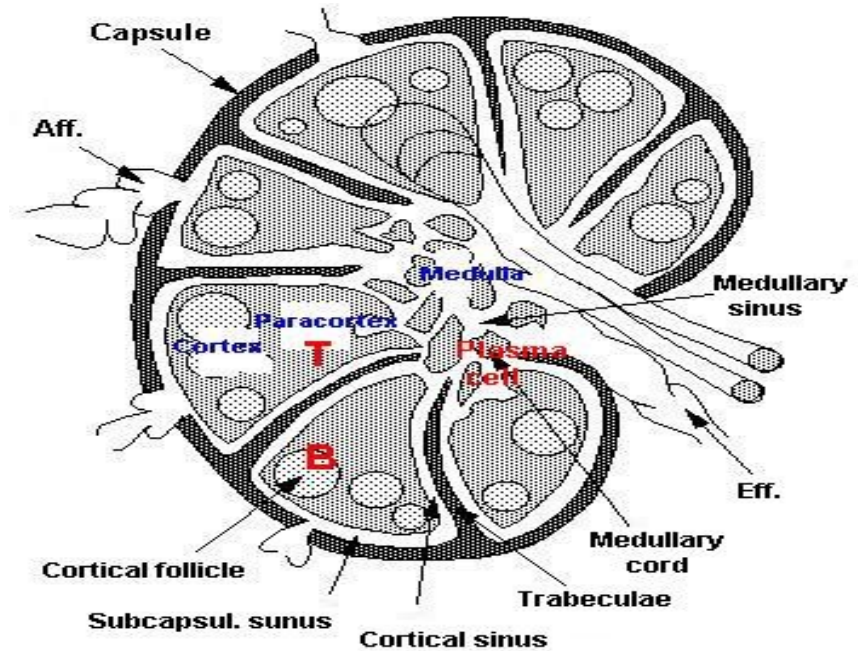
Vazivo - *capsula fibrosa + trabeculae*

Parenchym - lymforetikulární tkáň

- **cortex** - lymfatické folikuly
- parakortikální zóna – thymodependentní
- **medula** - anastomozující trámce lymfatické tkáně (B-ly)

Lymfatické sinusy (štěrbinovité prostory)

- marginální
- parakortikální
- dřeňové

Aferentní lymf. cévy

Capsula fibrosa

Cortex

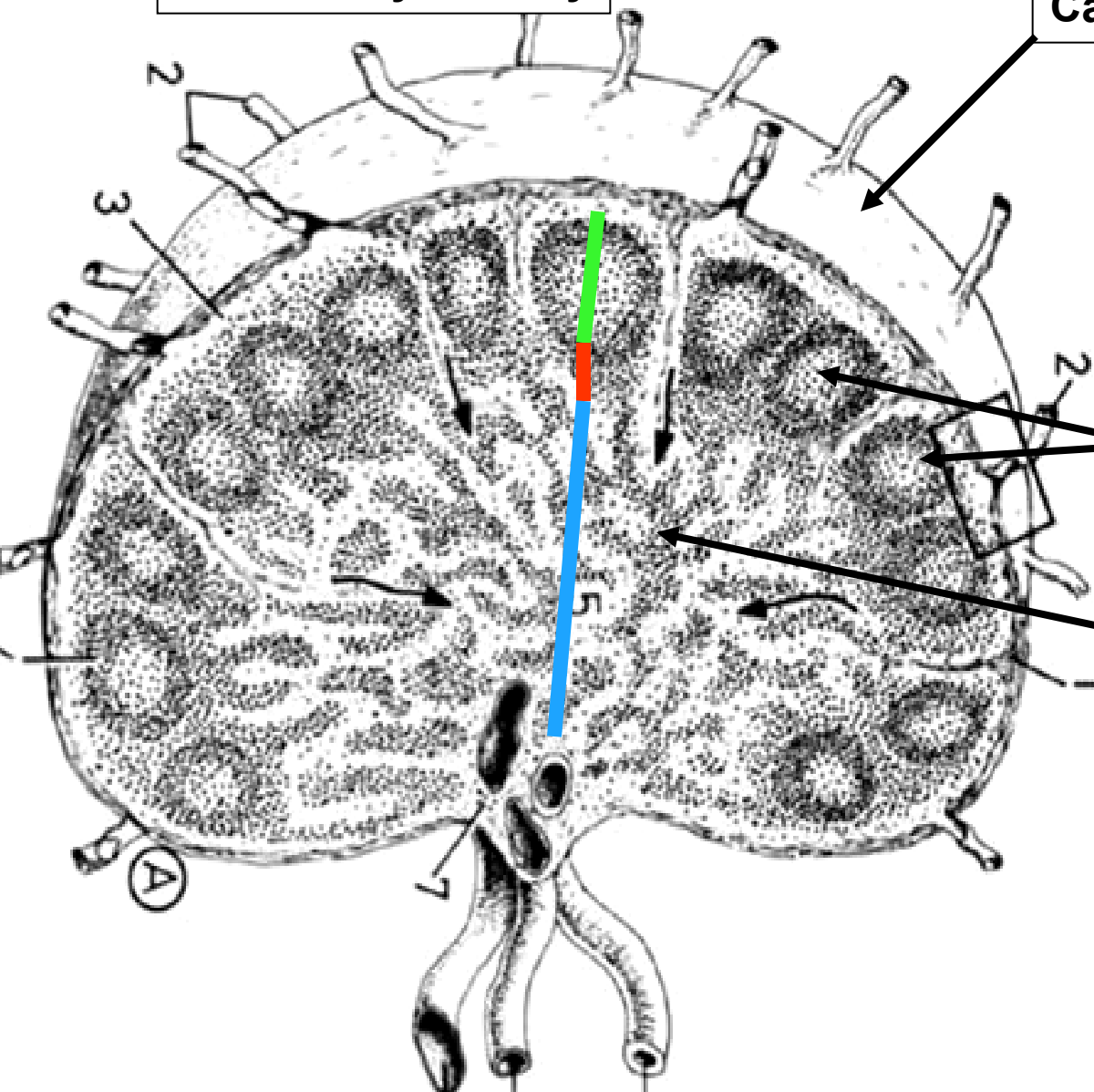
Parakortikální zóna

Medulla

Folikuly v kůře

Provazce ve dřeni

Krevní cévy a lymf. eferentní vena (1-2)

Po dnešní přednášce byste měli umět odpovědět na otázky:

Jaké složky obsahuje krev?

Jaký je rozdíl mezi plazmou a sérem?

Jaká tělíska se vyskytují v krvi a v jakém početním zastoupení?

Jaké rozlišujeme leukocyty a jaká je jejich funkce?

Jaký je rozdíl mezi jednotlivými typy leukocytů?

Jakými vrstvami je tvořena stěna srdce a jaké tkáně se v nich nachází?

Jaká je obecná stavba stěny arterií a vén?

Jaký je rozdíl ve stavbě arterií a vén?

Jaký je rozdíl mezi arterií svalového typu a elastickou arterií?

Kde se nachází elastická arterie?

Z čeho se skládá stěna kapilár?

Jaké jsou typy kapilár, kde se vyskytují a co umožňují?

Čemu se podobají lymfatické cévy?

Odkud se bere lymfa a kam vtéká?

Čím je tvořeno stroma (podklad) lymfatických orgánů?

Jakou stavbu a funkci má lymfatická uzlina?